

**UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO
PRAHA**

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2013 – 2014

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jan Brunner

ZÁKON O OBCÍCH V MEZÍCH MĚSTA SMEČNA

Praha 2014

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Aleš Zpěvák

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL – TIME STUDIES

2013 – 2014

BACHELOR THESIS

Jan Brunner

**THE ACT ON MUNICIPALITY IN THE TOWN
OF SMEČNO**

Prague 2014

The Bachelor Thesis Work Supervisor: JUDr. Aleš Zpěvák

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne .....

Jan Brunner

Poděkování

Chtěl bych poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce JUDr. Aleši Zpěvákovi za jeho odborné vedení a cenné připomínky. Dále děkuji starostce města Smečna Mgr. Pavle Štrobachové MPA a zaměstnancům Městského úřadu Smečno za jejich ochotu, rady a poskytnutí potřebných informací.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá problematikou zákona o obcích v mezích města Smečna. V práci je zkráceně popsáno postavení obcí, pojem obec, klasifikace obcí, občané obce, území obce, názvy ulic a symboly obcí. Dále se práce věnuje samostatné a přenesené působnosti. V další části jsou představeny orgány obce, tzn. zastupitelstvo obce, rada obce, starosta obce, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Závěrečná část bakalářské práce se zaměřuje na město Smečno a na místní obecní úřad.

Klíčové pojmy

Město Smečno, občané obce, obec, působnost, starosta obce, zastupitelstvo obce.

Annotation

This bachelor thesis deals with the Act on Municipalities in the town Smečno. First, the work briefly describes the status of municipalities, the concept of municipality and the classification of municipalities, citizens, territory of municipality, street names and symbols of the municipalities. Furthermore, this work tackles the problems of own and delegated powers. Next part presents the municipal authorities, ie. municipal council, the municipal board, the mayor, the municipal offices and special municipal authorities. The final part of the thesis focuses on the town of Smečno and its local municipal office.

Key words

Citizens of the municipality, mayor, municipal council, municipality, power, town of Smečno.

OBSAH

ÚVOD.....	9
1 OBEC V UNIVERZÁLNÍM POJETÍ.....	10
1.1 Klasifikace obcí	11
1.2 Občané obce.....	13
1.3 Území obce a jeho změny	14
1.4 Názvy obcí, ulic, veřejného prostranství, číslování budov a symboly	17
2 PŮSOBNOST OBCÍ	19
2.1 Samostatná působnost.....	19
2.1.1 Hospodaření obce	20
2.1.2 Dobrovolný svazek obcí	21
2.1.3 Správní delikty.....	22
2.2 Přenesená působnost	23
3 ORGÁNY OBCÍ	27
3.1 Zastupitelstvo obce	27
3.1.1 Mandát člena zastupitelstva obce	28
3.1.2 Zasedání a usnesení zastupitelstva obce	29
3.1.3 Práva a povinnosti zastupitelstva obce	31
3.1.4 Působnost zastupitelstva obce.....	32
3.1.5 Orgány zastupitelstva obce	33
3.2 Rada obce.....	35
3.2.1 Působnost rady obce	36
3.2.2 Orgány rady obce.....	37
3.3 Starosta obce	38
3.4 Obecní úřad.....	40
3.5 Zvláštní orgány obce.....	42
4 MĚSTO SMEČNO	45
4.1 Klasifikace obce, občané, názvy ulic a symboly města Smečna	46
4.2 Samostatná a přenesená působnost a orgány města Smečna	47
ZÁVĚR	52
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	54
SEZNAM PŘÍLOH.....	58

ÚVOD

Bakalářská práce nese název Zákon o obcích v mezích města Smečna. Cílem je tedy analýza tohoto zákona se zaměřením na město Smečno. Téma této práce se dotýká každého občana, který se nachází na území České republiky. Každý občan musí obecní úřad navštívit několikrát za život, např. při úhradě místních poplatků, vydání rodného a úmrtního listu nebo při uzavření manželství atd. Klíčovým pojmem v bakalářské práci je obec, která se snaží pečovat o celkový rozvoj svého území, ale také se musí starat o potřeby svých občanů, jak je uvedeno v zákoně č.128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů. Pokud obyvatelé nejsou spokojeni s tím, jak se obec stará a pečuje o své území a potřeby občanů, mohou to občané obce změnit ve volbách do zastupitelstev obcí, které se budou konat v roce 2014.

První kapitola této bakalářské práce je zaměřena na postavení obcí, a to zejména na pojem obec, zkráceně na historický vývoj obce a na klasifikaci obcí podle statutu: na obec (vesnice), městys, město, statutární město a hlavní město. V této kapitole se zabýváme občany obce, územím obce a jeho změnami (sloučením, připojením, oddělením) a v neposlední řadě se věnujeme názvům obcí a ulic, veřejnému prostranství, číslování budov a symbolům.

Ve druhé kapitole je charakterizována samostatná a přenesená působnost. V samostatné působnosti je zde popsáno např. hospodaření obce a v přenesené působnosti je v této části práce vylíčeno rozdělení obce podle rozsahu státní správy a podle rozsahu působnosti na obec I. stupně, na obec II. stupně a na obec III. stupně.

Třetí kapitola je soustředěna na jednotlivé orgány obce. Těmito orgány podle zákona o obcích jsou zastupitelstvo, rada, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Dále je v této kapitole věnována pozornost orgánům, které zřizuje zastupitelstvo a rada obce (výbory a komise).

Závěrečná čtvrtá kapitola je zaměřena na město Smečno. Město Smečno je zde popsáno od jeho historického vývoje až po současný stav. V této kapitole se věnujeme orgánům města, a to zejména Městskému úřadu Smečno a starostce města, která vykonává neobvyklou přenesenou působnost.

1 OBEC V UNIVERZÁLNÍM POJETÍ

Současnou právní úpravu postavení obcí v České republice definuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Zákon o obcích byl přijat v roce 2000 v rámci reformy zákonů tvořící územní veřejné správy v České republice a tento zákon již prošel několika novelizacemi.

Územně samosprávné společenství občanů se datuje v historii České republiky kolem roku 1849, kdy toto postavení bylo zakotveno v tzv. prozatímním obecním zákonu, který nám říká, že „základem svobodného státu je svobodná obec“.¹ Obecní samospráva se v České republice uplatňovala až do roku 1945. Po roce 1945 byla tato činnost spravována národními výbory, které fungovaly až do roku 1990. Po ukončení činnosti národních výborů dochází ke skutečnému obnovení postavení obcí na základě samosprávných principů, které byly ustanoveny zákonem ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon byl v průběhu devadesátých let několikrát novelizován. V roce 2000 byl tento zákon nahrazen současným zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů.

Dnešní postavení obce je dáno zákonem v souladu s jeho ústavní úpravou tak, že „Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce“.² Postavení obce jako územního samosprávného celku je již charakterizováno v Ústavě České republiky o územní samosprávě v hlavě sedmé. Obec není pouze základní územní jednotkou státu, ale také je společenstvím občanů, kteří žijí na tomto ohraničeném území. Obec lze definovat jako veřejnoprávní korporaci, která vystupuje jako právnická osoba, má svůj vlastní majetek s kterým samostatně hospodáří, avšak musí dodržet podmínky stanovené zákony, které vyplývají z § 38 a násl. zákona o obcích a ze zákona č. 250/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Dále obec vystupuje v právních vztazích pod svým jménem a nese také odpovědnost z těchto vztahů

---

¹ KOUDELKA, Z., ONDRUŠ, R., PRŮCHA, P. *Zákon o obcích (obecní zřízení) komentář*. 4. vyd. Praha: Linde, 2009. s. 10. ISBN 978-80-7201-760-7.

² Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 1, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

vyplývající. Obec se stará o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů přičemž musí plnit úkoly a chránit též veřejný zájem.³

1.1 Klasifikace obcí

Obec můžeme definovat, jako územní společenství občanů, které má právo na samosprávu. Jedná se tedy o základní článek jednotky územní samosprávy. V obecném vnímání se obec chápe jako vesnice, která nemá statut města. V roce 2013 bylo v České republice 5 439 obcí.⁴ Některé obce se mohou stát městysem, městem nebo statutárním městem, pokud splní určité zákonem dané podmínky. Jedinou výjimku tvoří Hlavní město Praha, které má zvláštní postavení, vyplývající ze zákona. Jedná se o zákon o hlavním městě Praze č. 131/2000 Sb.

Městys je z historického pohledu typ obce, který se nacházel mezi městem a vsí a který měl právo na pořádání výročních a dobytčích trhů. To odlišovalo městys od vsi, která toto právo neměla. Městyse plnily funkce městského charakteru a vyznačovaly se rolí spádového městečka pro vesnice v blízkém okolí. Městys tedy můžeme chápat z historického hlediska jako městečko. V roce 2013 bylo v české republice 212 městysů.⁵

Město se z historického pohledu lišilo od venkovské obce zejména způsobem obživy obyvatel. Města se více zaměřovala na řemesla a služby oproti tomu venkovské obce se zaměřovaly na zemědělství. Nyní se pojem město definuje jako „*obec je městem, které má nejméně 3 000 obyvatel a pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, po vyjádření vlády.*“⁶ Městem může být i obec, která v současnosti nedosáhlo potřebného počtu obyvatel (minimálně 3 000), ale v minulosti jí byl tento statut udělen.

---

³ KADEČKA, S. Právo obcí a krajů v České republice. Praha: C. H. Beck, 2003. s. 129. ISBN 80-717-9794-4.

⁴ ČESKÝ STATISTIKÝ ÚŘAD. *Velikostní skupiny obcí podle krajů, obcí – počet obcí.* [online]. © 29. 12. 2013 [cit. 2014-02-04]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3D001ECB80/\\$File/130213003.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3D001ECB80/$File/130213003.pdf)

⁵ ČESKÝ STATISTIKÝ ÚŘAD. *Velikostní skupiny obcí podle krajů, obcí – počet obcí.* [online]. © 29. 12. 2013 [cit. 2014-02-04]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3D001ECB80/\\$File/130213003.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3D001ECB80/$File/130213003.pdf)

⁶ MATRASOVÁ, E. a V. ŠLAUF. *Zákon o obcích (obecní zřízení) včetně prováděcích předpisů s komentářem.* 2. vyd. Praha: Polygon, 2003. s. 13. ISBN 80-7273-088-6.

Jednou z podmínek je, že obec, která má minimálně 3 000 obyvatel se stává městem, pokud k tomu vysloví souhlas předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Předseda přitom musí zhodnotit další závažné ukazatele jako je osídlení obce, její spádovost nebo jaký má kulturní význam. Název město smí obec také používat v případech, že jí byl tento statut udělen před dnem 17. května 1954 a zažádá o to předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak musí na žádost obce stanovit a určit den, kdy se obec změní na město. Městysem se obec stává na základě stejných předpokladů a podmínek, jako je tomu u města. Pokud se obec stane městem nebo městysem, musí okamžitě kancelář Poslanecké sněmovny zaslat údaje o změně Českému úřadu zeměměřičskému a Českému úřadu katastrálnímu. V roce 2013 bylo v České republice 602 měst.⁷ Další podmínkou je že „*Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž alespoň jedna je městem, je nově vzniklá obec městem. Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž žádná není městem, ale alespoň jedna je městysem, je nově vzniklá obec městysem. Oddělí-li se část města a vzniknou dvě nebo více obcí, pak obec, které zůstane název dosavadního města nebo část jeho názvu, je i nadále městem. Oddělí-li se část městyse a vzniknou dvě nebo více obcí, pak obec, které zůstane název dosavadního městyse nebo část jeho názvu, je i nadále městysem.*“⁸

Statutární města jsou obce, které jsou upraveny zákonem a které můžeme rozčlenit na městské obvody nebo na městské části s vlastními orgány samosprávy. Je třeba ale dodat, že statutární město se možností městských obvodů nebo částí může zříci, a tak nemusí vůbec vytvářet městské obvody nebo městské části, ale kdykoliv v budoucnu je může zřídit a přitom mu stále zůstává statut statutárního města. Pokud se statutární město rozhodne zřídit městské obvody nebo části, je povinno vydat statut města formou obecně závazné vyhlášky, která upravuje vnitřní poměry ve věcech správy města. Statut města zahrnuje zejména jednotlivé městské obvody nebo části a jejich územní vymezení. V současnosti je na území České republiky 25 statutárních měst.⁹

⁷ ČESKÝ STATISTIKÝ ÚŘAD. *Velikostní skupiny obcí podle krajů, obcí – počet obcí*. [online]. © 29. 12. 2013 [cit. 2014-02-04]. Dostupné

z:[http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3D001ECB80/\\$File/130213003.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3D001ECB80/$File/130213003.pdf)

⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 2, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

⁹ Statutární města: Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav a Prostějov.

1.2 Občané obce

Jakákoliv obec, která se nachází na území České republiky, musí být obývána trvale lidmi, tedy občany obce. Občanem obce se stává fyzická osoba, pokud je státním občanem České republiky a je v obci nahlášena k trvalému pobytu. Podle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných čísel o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tedy trvalým pobytem můžeme nazvat místo, které si občan zvolí za svoji adresu na území České republiky. A to zejména v případech, že v daném místě se nachází jeho rodina, zaměstnání, dům nebo byt. Přitom samozřejmě není nutné, aby se skutečně zdržoval na území obce, ve které je přihlášen k trvalému pobytu. Ale je důležité, aby občan obce měl současně pouze jedno místo trvalého pobytu, a to v objektu, který je viditelně označen evidenčním nebo popisným číslem a jedná se o objekt, který na základě stavebního zákona je určen pro bydlení k rekreaci a ubytování. Práva občana obce vznikají občanům, kteří jsou starší 18 let a mají právo na to že:

- a) může volit nebo může být zvolen do zastupitelstva obce za podmínek stanovených zvláštním zákonem,¹⁰
- b) může se zúčastnit hlasování místního referenda za podmínek stanovených zvláštním zákonem,¹¹
- c) může vyjádřit svá stanoviska k projednávaným věcem na zasedání zastupitelstva v souladu s jednacím řádem,
- d) může se vyjádřit za uplynulý rok k návrhu rozpočtu a k závěrečnému účtu obce, a to může občan obce provést buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva,
- e) může nahlédnout za uplynulý rok do rozpočtu obce jejího závěrečného účtu, dále může nahlédnout do usnesení rady a zastupitelstva, zápisů jednání zastupitelstva, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a může si z nich následně pořídit výpisy,

---

¹⁰ Zákon č. 491/2001 Sb., ze dne 6. prosince 2001, o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 178, s. 11002-11024. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-491>

¹¹ Zákon č. 22/2004 Sb., ze dne 11. prosince 2003, o místním referendu a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 7, s. 366-379. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-22>

- f) může požádat o projednání určité záležitosti, a to v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo jejím zastupitelstvem, pokud je žádost podepsána minimálně 0,5 % občanů obce, žádost musí být projednána nejpozději do 60 dnů, pokud se jedná o působnost zastupitelstva, nejpozději do 90 dnů,
- g) může podat návrh orgánům obce, dále také připomínky a podněty, musí být vyřízeny co nejdříve, nejdéle však do 60 dnů, pokud se jedná o zastupitelstvo obce nejpozději do 90 dnů.¹²

Novinkou zákona o obcích je že, kromě volebního práva (volit a být zvolen do zastupitelstva obce) a práva účastnit se místního referenda, má stejná práva i fyzická osoba, která dosáhla potřebného věku (18 let) a vlastní na území obce nemovitost. Touto novinkou se výrazně posílila ochrana vlastnického práva příslušných osob. Právo být občanem obce má tedy i fyzická osoba starší 18 let a jedná-li se o cizího státního občana, musí být v obci přihlášená k trvalému pobytu. Může se tak stát, pouze na základě mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika povinně vázána a která byla předepsaným způsobem vyhlášena.

Čestné občanství uděluje obec fyzickým osobám, které se velkou měrou přičinily o rozvoj, slávu nebo propagaci obce. Tato osoba má také právo promluvit na jednání zastupitelstva obce a říci tam svá stanoviska podle jednacího řádu zastupitelstva obce. Toto občanství uděluje a odebírá zastupitelstvo obce.

1.3 Území obce a jeho změny

Jedním ze základních prvků každé obce je její území. Celé území České republiky patří do území obcí kromě vojenských újezdů.¹³ V současné době se jedná o 5 vojenských újezdů: Boletice, Brdy a Březina v Čechách, Hradiště a Libavá na Moravě. Území obce musí mít minimálně jedno nebo více katastrálních území.

Sloučení obcí může nastat pouze na základě dobrovolného sloučení dvou a více sousedních obcí. Tedy nové území obce po sloučení tvoří území slučovaných obcí, které se na tom dohodly. Z toho vyplývá, že původní obce zanikly a vznikl nám jeden nový subjekt a tato nová obec se stává právním nástupcem zaniklých obcí. Na názvu nové

¹² Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 7, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

¹³ Zákon č. 222/1999 Sb., ze dne 14. září 1999, o zajišťování obrany České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 76, s. 3755-3774. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>

obce se musí dohodnout všechny zúčastněné obce. Pokud se nedokážou zúčastněné (slučované) obce shodnout na názvu obce, musí o názvu obce rozhodnout Ministerstvo vnitra.

Připojení obcí může nastat pouze na základě dobrovolného připojení sousední obce. Většinou dochází k připojení, když se menší obec připojuje k větší obci: „*Důsledkem připojení obce je, že dříve samostatná obec přestává být samostatným subjektem práva. Dnem připojení zanikají orgány připojované obce.*“¹⁴

Na základě rozhodnutí zastupitelstev dotčených obcí, může být uzavřena dohoda o sloučení nebo připojení obce. Dále může být podán návrh na konání místního referenda o připojení obce na základě zveřejnění rozhodnutí zastupitelstva, a to do 30 dnů.¹⁵ Občan tedy může hlasovat v místním referendu o sloučení nebo připojení obce a změnit tak rozhodnutí zastupitelstva.

Obec musí oznámit krajskému úřadu rozhodnutí svých zastupitelstev o sloučení nebo připojení obce. Pokud se konalo místní referendum, tak musí obec oznámit rozhodnutí o sloučení nebo připojení obce přijaté v místním referendu krajskému úřadu. Dohoda o sloučení nebo připojení obce musí splňovat tyto následující náležitosti:

- a) den, měsíc, rok, kdy se obce slučují či k sobě připojí,
- b) název obce a sídlo jejich orgánů, pokud se jedná o sloučení,
- c) musí tam být provedeno určení právních předpisů obcí, které byly vydány připojovanou obcí nebo slučovanými obcemi a jsou platné v celé oblasti po sloučení nebo připojení,
- d) výčet katastrálního území obce pokud dojde ke sloučení nebo připojení obce,
- e) musí tam být provedeno vymezení majetku včetně finančních prostředků, ostatních práv a závazků, právnických osob a organizačních složek slučovaných obcí nebo obcí které se připojí.¹⁶

---

¹⁴ NOVOTNÝ, Vladimír. *Územní samospráva České republiky*. 1. vyd. Praha: CEVRO Institut, 2007, s. 21. ISBN 978-80-86816-22-7.

¹⁵ Zákon č. 22/2004 Sb., ze dne 11. prosince 2003, o místním referendu a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 7, s. 366-379. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-22>

¹⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 8-9, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

Oddělením části obce může vzniknout nová obec buď sloučením obcí, oddělením části obce, změnou katastrálního území, na kterém se vojenský újezd nachází, nebo zrušením vojenského újezdu.¹⁷ Oddělením může být založena nová obec, pokud bude mít své samostatné katastrální území a bude sousedit nejméně se dvěma obcemi nebo s cizím státem a jednou obcí a území obce musí být souvislé. Po oddělení části obce musí nově vzniklá obec mít alespoň 1 000 občanů. Stejně podmínky musí provést i obec, od které se část obce odděluje.

Podmínkou pro oddělení části obce je, že se musí konat místní referendum v té části obce, která se chce oddělit. Oprávněný občan obce nebo jeho zástupci musí ustanovit přípravný výbor.¹⁸ Přípravný výbor tvoří vždy lichý počet členů a skládá se minimálně ze tří členů. Členem přípravného výboru se může stát pouze občan obce, který má trvalý pobyt v té části obce, která se chce oddělit.

O tom zda dojde k oddělení části obce, rozhodne krajský úřad v přenesené působnosti na návrh obce, který obec podává za předpokladu, že dojde k pozitivnímu výsledku místního referenda. Po schválení návrhu v místním referendu je obec povinna podat návrh na oddělení části obce krajskému úřadu, tento návrh by měla podat do 30 dnů, pokud tak neučiní nebo dojde k odchýlení a změnám v návrhu, které jsou v rozporu s rozhodnutím schváleného v místním referendu, může tak učinit kterýkoliv občan obce. Tedy krajský úřad může schválit nebo zamítnout oddělení části obce na základě zákonných podmínek. Návrh na oddělení části obce musí splnit tyto následující podmínky:

- a) musí obsahovat den, měsíc a rok, ke kterému se chce část obce oddělit,
- b) vymezení nově vznikajícího území obce po oddělení části obce,
- c) počet občanů obce ke dni předložení návrhu na oddělení její části,
- d) rozdělení výnosů daní (podle počtu obyvatel původní obce a nově vzniklé obce).¹⁹

---

¹⁷ Zákon č. 222/1999 Sb., ze dne 14. září 1999, o zajišťování obrany České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 76, s. 3755-3774. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>

¹⁸ Zákon č. 22/2004 Sb., ze dne 11. prosince 2003, o místním referendu a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 7, s. 366-379. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-22>

¹⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 10, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

Sloučení obcí, připojení obce nebo oddělení části obce lze uskutečnit pouze a jen na začátku kalendářního roku. Návrh na oddělení části obce musí být předložen krajskému úřadu, a to do 30. června minulého kalendářního roku.

1.4 Názvy obcí, ulic, veřejného prostranství, číslování budov a symboly

Název obce musí mít každá obec v České republice. V drtivé většině se jedná o název, který pochází z historické tradice. Pokud dojde ke změně názvu, rozhoduje obec se souhlasem Ministerstva vnitra na návrh obce. Své názvy dostávají též části obce, které nazýváme evidenčními jednotkami, vytvořené budovami s čísly popisnými a čísly evidenčními, přidělenými v jedné číselné řadě, která se nachází v jednom souvislém území. Názvy částí obcí bývají zpravidla též historické.

Obec rozhoduje o názvech částí obce, ulic a jiných veřejných prostranství a musí být vždy uvedeny v českém jazyce. Obec musí nahlásit Ministerstvu vnitra a příslušnému katastrálnímu úřadu název nově vzniklé obce, zánik části obce nebo změnu názvu části obce. Ulice nebo jiná veřejná prostranství se nesmí pojmenovat podle jmen žijících osobností veřejného života. Označení ulic a jiných veřejných prostranství realizuje obec na své náklady. Vlastník nemovitosti má za povinnost strpět připevnění tabulky bez nároku na náhradu, na které je označena ulice nebo jiné veřejné prostranství na jeho nemovitosti. V blízkém okolí tabulky nesmí nechat ani nově umístit žádné jiné nápisy. Označení ulice nebo jiného veřejného prostranství nesmí být nijak poškozeno, odstraněno nebo zakryto.

Budova nemůže být označena jinak než popisným číslem, pokud není stanoveno jinak. Prvním případem jsou stavby, jež mají sloužit k individuální rekreaci a které musíme označovat evidenčními čísly. Druhým případem budov, které se označují jinak, jsou tzv. vedlejší budovy - tj. budovy, které jsou součástí jednoho celku. Kromě popisného čísla může obec rovněž využít tzv. číslo orientační, které slouží k usnadnění orientace v ulici nebo jiných veřejných prostranstvích, a to zejména ve větších obcích nebo městech. Toto orientační číslo je umístěno pod tabulkou s číslem popisným. O označování budov popisnými, evidenčními nebo orientačními čísly vždy rozhoduje obecní úřad. Každé evidenční a popisné číslo musí být jedinečné, nesmí se používat opakovaně. Pouze orientační číslo můžeme použít znovu, a to v případě, že nová

budova byla postavena na místě budovy předešlé. Vlastník nemovitosti musí na své náklady označit budovy čísla, které mu určil obecní úřad a musí o ně pečovat (musí být čitelné, nesmí být poškozené nebo zakryté). Barvu a provedení čísel si vybírá obecní úřad. Popisná, evidenční a orientační čísla musí být barevně odlišená.

Veřejná prostranství „jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.“²⁰ Veřejným prostranstvím tedy nemůžeme nazývat např. lesy nebo zemědělskou půdu. Tedy není důležité, zda subjekt je ve vlastnictví obce, státu nebo ve vlastnictví právnických a fyzických osob. Pokud se jedná o prostor sloužící k obecnému používání bez ohledu na vlastnictví, znamená to pro vlastníka tohoto prostoru omezení jeho práv, a to v tom smyslu, že nesmí tento prostor oplotit nebo nějakým způsobem uzavřít.

Své vlastní **symboly** může používat každá obec v České republice. Těmito symboly je znak (erb) a vlajka (prapor). Znak se většinou používá pro označení sídla orgánů obce. Tento znak obce bývá umístěn vedle velkého státního znaku. Vlajka obce se uděluje za velmi podobných kritérií jako znak. Barvy, které jsou použité na vlajce obce, většinou vyplývají ze znaku obce. Pokud obec doposud nemá vlajku nebo znak, může podat žádost o udělení těchto symbolů předsedovi Poslanecké sněmovny. Dále má právo předseda Poslanecké sněmovny změnit znak nebo vlajku na žádost obce. Poté musí kancelář Poslanecké sněmovny co nejdříve poslat údaje o udělení nebo o změně vlajky obce či jejího znaku. Tyto údaje posílá kancelář Českému úřadu zeměměřickému a katastrálnímu. Dále znak a vlajku obce mohou používat právnické osoby nebo organizační složky, které byly založeny obcemi. Další subjekty mohou používat znak obce pouze s jejím souhlasem. Pro používání vlajky obce není potřeba souhlasu obce.²¹

---

²⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 16, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

²¹ KOUDELKA, Z. *Obce a kraje: podle reformy veřejné správy v roce 2000*. 2. vyd. Praha: Linde, 2001, s. 54-56. ISBN 80-7201-272-X.

2 PŮSOBNOST OBCÍ

Působnost obce můžeme charakterizovat jako okruh svěřených úkolů nebo jako okruh společenských vztahů (věcná působnost), které probíhají na určitém území (územní působnost), k určitému okruhu osob (osobní působnost) v určitém čase (časová působnost), které může obce regulovat. Podle platné právní úpravy můžeme rozdělit působnost u obcí na tzv. **samostatnou působnost** a tzv. **přenesenou působnost**.²²

2.1 Samostatná působnost

Samostatnou působností obce můžeme nazývat takový okruh záležitosti, který je ku prospěchu obce a jejích občanů, jestliže to není zákonem svěřeno kraji a jestliže se nejedná o přenesenou působnost orgánů obce, nebo o působnost, která je zvláštním zákonem poskytnuta správním úřadům jako výkon státní správy. Dále se jedná o záležitosti, které jsou do samostatné působnosti obce dány na základě zákona. Do samostatné působnosti patří zejména hospodaření obcí, spolupráce mezi obcemi, správní delikty. Dále tam spadají volby do zastupitelstev v obcích a místní referendum, které jsou upraveny zvláštními zákony.

Obec v samostatné působnosti se ve svém územním obvodu podle místních zvyklostí a předpokladů stará o vytváření takových podmínek, které přispívají k rozvoji sociální péče a uspokojení potřeb občanů obce. Jedná se zejména o potřeby v oblasti bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, výchovy a vzdělání, kulturního rozvoje, ochrany veřejného pořádku a potřeby informací. Jestliže v obci dochází k výkonu samostatné působnosti, tak se obec řídí tím že:

- a) vydává obecně závazné vyhlášky, které se musí řídit zákonem,
- b) v ostatních záležitostech se obec v samostatné působnosti musí řídit rovněž jinými právními předpisy, které jsou vydány na základě zákona.

Obec může využít možnosti založení a zřízení právnické osoby nebo organizační složky obce pro výkon samostatné působnosti, pokud zákon nestanoví jinak. Obec může zřídit obecní policii, kterou upravuje zvláštní zákon. Tento zákon upravuje i činnost

---

²² SVOBODA, I. a K. SCHELLE. *Základy organizace veřejné správy*. 2. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2007. s. 30. ISBN 978-808-6575-278.

obecní policie.²³ Dále obec může udělit čestné občanství fyzickým osobám, které se zasloužily o její rozvoj, a v neposlední řadě obec může udělovat ceny obce.

2.1.1 Hospodaření obce

Každá obec musí hospodařit se svým obecním majetkem účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly ze zákona vymezené působnosti. Obec se dále musí starat o zachování a rozvoj svého majetku a musí vést jeho evidenci. Obec vede účetnictví podle zákona o účetnictví. Svůj majetek si musí obec ochránit před neoprávněnými zásahy jeho zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím.²⁴ Hospodaření obce probíhá na základě schváleného rozpočtu za jeden kalendářní rok. Tento rozpočet musí schválit zastupitelstvo obce. Rozpočet obce je součástí veřejného rozpočtu. Obec musí neustále dohlížet, zda dlužníci plní své závazky náležitě a ve stanovém čase, a musí zabezpečit, aby nedošlo k promlčení nebo zániku práv. Stát není povinen ručit za hospodaření a závazky obce, pokud tento závazek smluvně nevezme na sebe. Obec se nemůže zaručit za závazky fyzickým nebo právnickým osobám, kromě výjimek, které jsou uvedeny v zákoně.

Pokud se obec snaží svůj nemovitý majetek prodat, směnit, darovat, pronajmout nebo poskytnout jako výpůjčku, musí obec tuto záležitost zveřejnit po dobu 15 dnů před rozhodnutím v orgánech obce, a to na úřední desce²⁵ příslušného obecního úřadu, aby se mohli vyslovit zájemci a popřípadě přednést své nabídky, nebo může obec zveřejnit svůj záměr v místě obvyklém. Jestliže záměr obce není zveřejněn, je právní jednání neplatné. Povinnost zveřejnění se nepoužívá pro pronájem bytů, hrobových míst, pronájem nebo výpůjčku majetku obce na dobu kratší než 30 dnů. Pokud se jedná o cenu při úplatném převodu majetku a není cena regulována státem, určuje se většinou ve výši, která je v konkrétním místě a čase obvyklá. Odchýlení od předpokládané ceny musí být objasněno.

Přezkoumání hospodaření obce se provádí za uplynulý kalendářní rok a provádí ho příslušný krajský úřad nebo ho může provést auditor či auditorská firma.

---

²³ Zákon č. 553/1991 Sb., ze dne 1. prosince 1991, o obecní policii. In: *Sbírka zákonů České republiky/ Slovenské republiky*. 1991, částka 104, s. 2736-2742. ISSN 1210-0005. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>

²⁴ HAVLAN, Petr. *Majetek obcí a krajů v platné právní úpravě*. 2. vyd. Praha: Linde, 2008. s. 133. ISBN 978-80-7201-708-9.

²⁵ Zákon č. 500/2004 Sb., ze dne 24. června 2004, správní řád. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9789. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500>

Pokud přezkoumání hospodaření obce realizuje kraj, jedná se o přenesenou působnost. Jestliže obec nepožádá příslušný krajský úřad, auditora nebo auditorskou firmu o přezkoumání hospodaření obce, automaticky provede přezkoumání příslušný krajský úřad. V případě, že se rozhodne obec přezkoumat hospodaření obce auditorem, musí náklady s tím spojené hradit ze svých rozpočtových prostředků.

Závěrečný účet musí projednat zastupitelstvo obce spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření obce, a to za uplynulý rok k poslednímu červnovému dnu následujícího roku a musí akceptovat opatření k nápravě nedostatků. Pro sestavení rozpočtu a závěrečného účtu obce a pro hospodaření s prostředky tohoto rozpočtu se musí obec dále řídit zvláštním zákonem.

2.1.2 Dobrovolný svazek obcí

Obce při výkonu samostatné působnosti spolu mohou kooperovat. Obce mohou spolupracovat s právníckými a fyzickými osobami, dále spolupracovat s obcemi jiných států nebo kooperovat jako dobrovolný svazek obcí.

Svazek obcí vystupuje jako právnícká osoba, která musí vést účetnictví na základě příslušného zákona. Každá obec má právo stát se členem svazku obcí, a to zejména z důvodů ochrany a uplatňování svých společných zájmů. Obce mohou svazky obcí založit nebo vstoupit do svazku, které již fungují. Členem svazku obcí může být jediné obec.

Svazek obcí se stává právní osobností teprve, pokud je zapsán do rejstříku svazků obcí vedeného u příslušného krajského úřadu, podle toho, kde se svazek obcí nachází. Rejstřík dobrovolného svazku obcí je rejstřík veřejný. Tento veřejný rejstřík v sobě obsahuje sbírku listin. Ve sbírce listin můžeme nalézt smlouvu o vytvoření svazku obcí, kde dále najdeme změny a stanovy těchto dokumentů. Rejstřík svazku obcí spravuje krajský úřad, a to v přenesené působnosti. V rejstříku svazku obcí musí být zapsáno např. (den vzniku, zrušení a zánik svazku obcí, identifikační číslo osoby svazku, které je dáno správcem základního registru PO, FO a orgánů veřejné moci, předmět činnosti svazku obcí atd.). Předmět činnosti svazku obcí bývá v oblasti:

- a) školství, sociální péče, kultury, veřejného pořádku, péče o zvířata atd.,
- b) zajišťování čistoty obce, odvoz komunálního odpadu, zásobování vodou, spravování veřejné zeleně a osvětlení atd.,

- c) zlepšování, inovování, zvětšování dopravní obslužnosti tohoto území za pomoci sítí technického vybavení a systému veřejné osobní dopravy,
- d) ochrany ovzduší (snaží se dbát na ekologii),
- e) správy majetku obcí (lesy, kulturní a sportovní zařízení, místní komunikace, atd.),
- f) další činnosti svazku obcí může být těžba nerostných surovin, lomy a pískovny.²⁶

Občan svazku obcí, kterému je více jak 18 let má právo přijít na zasedání orgánů svazku obcí, nahlédnout do jejich zápisů nebo může dát písemný návrh orgánu svazku obcí. V neposlední řadě má právo se písemně nebo ústně vyslovit k návrhu rozpočtu a závěrečnému účtu svazku obce za minulý kalendářní rok. Hospodaření svazku obcí provádí příslušný krajský úřad nebo auditor. Pokud se rozhodne svazek obcí pro auditora, je to hrazeno na náklady svazku obcí z jejich rozpočtových prostředků.

2.1.3 Správní delikty

Správní delikty můžeme charakterizovat jako trestně správní normy, které upravují ty správní delikty fyzických a právnických osob, o kterých rozhoduje příslušná obec. Jedná se tedy o správní delikty, při kterých dochází k porušení jednání nebo k ohrožení společnosti.

V případě že je spáchán správní delikt, může obec dát pokutu až do výše 10 000 Kč právnické osobě a fyzické osobě, která je podnikatelem, a to za porušení povinnosti, že musí strpět bezúplatné připevnění tabulky na své nemovitosti, kde musí být označena ulice nebo jiné veřejné prostranství. Dále se jedná o porušení povinnosti v tom, že v blízkosti tabulky nesmí být umístěny žádné nápisy, nesmí být nijak poškozena, odstraněna nebo zakryta. Vlastník nemovitosti může být také pokutován, jestliže na svůj náklad neoznačí číslem budovu, a to na základě toho, jak mu stanovil obecní úřad, nebo pokud o toto označení budovy nebude řádně pečovat.

Pokutu do výše 100 000 Kč může obec udělit právnické nebo fyzické osobě, která je podnikatelem a nezajišťuje pořádek na svém pozemku a jeho čistotu, který má v užívání nebo je jeho vlastníkem. Tato pokuta se uděluje zejména pro narušení vzhledu

---

²⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 22, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

obce. Dále obec může dát pokutu právnické a fyzické osobě, která je podnikatelem až do výše 200 000 Kč, a to ve dvou následujících případech:

- a) dojde ke znečištění veřejného prostranství nebo je nějakým zakázaným způsobem narušeno životní prostředí v obci nebo ponecháním věci mimo vyhrazené místo (černá skládka),
- b) dojde k porušení povinností, které jsou stanoveny v právních předpisech obce.

Obec tedy má právo udělovat pokuty na základě příslušného zákona ve třech kategoriích, a to ve výši 10 000 Kč, 100 000 Kč nebo 200 000 Kč. Výši pokuty obec stanovuje a posuzuje podle závažnosti správního deliktu, podle doby trvání správního deliktu a následků protiprávního jednání.

„Řízení o uložení pokuty lze zahájit do 1 roku ode dne, kdy se orgán obce o porušení povinností dozvěděl, nejpozději však do 2 let ode dne, kdy k porušení povinností došlo.“²⁷ Pokutu na základě § 58 zákona č. 128/ 2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, nesmí uložit tehdy, pokud zákon stanoví za porušení povinností v § 58 vyšší sankci. Osoba, které je udělena pokuta, musí i nadále odstranit závadný stav, a to ve lhůtě, která je stanovena obcí, ale s přihlédnutím k situaci toho konkrétního případu. Do běhu lhůty podle § 59 ods.1 v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů není brána v potaz doba, po kterou bylo vedeno trestní nebo přestupkové řízení podle zvláštního zákona.

2.2 Přenesená působnost

Za přenesenou působnost obce můžeme označit plnění úkolů státu v okruhu záležitostí veřejné správy, kterou stát neuskutečňuje přímo svými orgány (státními orgány), ale tímto výkonem pověřil stát obce, které jako veřejnoprávní korporace vykonávají tuto veřejnou správu jako správní úřad v přenesené působnosti. Obce pro výkon veřejné správy dostávají příspěvky ze státního rozpočtu. Přenesenou působnost zpravidla vykonává pro stát obecní úřad (a jeho odbory jako je matriční úřad nebo stavební úřad).

---

²⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 25, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

Obce v přenesené působnosti si můžeme rozdělit podle rozsahu státní správy, kterou musejí vykonávat a podle rozsahu působnosti, kterou mají, na:

- a) obec s běžným obecním úřadem (obce I. stupně),
- b) obec s pověřeným úřadem (obce II. stupně),
- c) obec s rozšířenou působností (obce III. stupně).

Jestliže v obci dochází k výkonu přenesené působnosti, tak se obec řídí tím, že vydává nařízení obce a přitom se obec musí řídit zákony a jinými právními předpisy a vedle toho ještě vykonává veškerou jinou veřejnou správu, která je jí státem svěřena. Dále se v přenesené působnosti musí řídit zákony a dalšími předpisy, ale musí respektovat ještě také usnesení vlády a směrnice ústředních správních orgánů. Tyto směrnice a ustanovení neukládají orgánům obcí povinnosti, pokud nejsou dány v zákoně. Podmínkou platnosti směrnic ústředních správních orgánů je, že budou publikovány ve Věstníku vlády pro orgány obce. V rámci přenesené působnosti musí obce dodržovat také opatření kontrolních orgánů. Metodickou a odbornou pomoc orgánům obcí zajišťuje krajský úřad.

Obec základní (obec I. stupně) vykonává přenesenou působnost v základním rozsahu, jedná se zejména o správní obvod území obce. Tuto přenesenou působnost obce můžeme označit jako základní nebo užší a je vykonávána drtivou většinou obcí na území České republiky. V roce 2013 bylo v České republice obcí I. stupně 6 253.²⁸

Obce, které vykonávají přenesenou působnost pro orgány obcí v tom samém správním obvodu obce s rozšířenou působností, smějí uzavřít veřejnoprávní smlouvu. Na základě této smlouvy budou orgány jedné obce vykonávat přenesenou působnost nebo pouze část přenesené působnosti pro orgány jiné obce, která je účastníkem veřejnoprávní smlouvy. Předmětem veřejnoprávní smlouvy se nemůže stát přenesená působnost, která je v mezích zákona dána orgánům jen některých obcí. Pokud bude chtít obec uzavřít tuto smlouvu, musí získat souhlas krajského úřadu. Veřejnoprávní smlouva musí mít tyto náležitosti: koho se smlouva týká, jména účastníků smlouvy, jak dlouho bude smlouva trvat, musí být znám přesný rozsah přenesené působnosti pro orgány

---

²⁸ ČESKÝ STATISTIKÝ ÚŘAD. *Velikostní skupiny obcí podle krajů, obcí – počet obcí*. [online]. © 29. 12. 2013 [cit. 2014-02-04]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3D001ECB80/\\$File/130213003.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3D001ECB80/$File/130213003.pdf)

obce, které budou vykonávány pro orgány jiné obce, jak budou hrazeny náklady, které jsou spojeny s výkonem přenesené působnosti pro tyto obce.²⁹

Obec s pověřeným obecním úřadem (obec II. stupně) můžeme ji také nazývat jako pověřenou obcí nebo tuto přenesenou působnost můžeme nazvat jako širší. V přenesené působnosti vykonává obvyklý rozsah jako obec základní, ale vedle toho ještě vykonává další přenesenou působnost, která je jí svěřena zvláštním zákonem, a to ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem (vyhláška Ministerstva vnitra). Pověřený obecní úřad tedy můžeme chápat jako obecní úřad v obcích, který je dán zvláštním zákonem.³⁰ V příloze č. 1 tohoto zákona můžeme nalézt taxativně vyjmenované obce s pověřeným obecním úřadem. K roku 2012 se na území České republiky nacházelo 393 obcí s pověřeným obecním úřadem.³¹ Při výkonu státní správy je pověřený obecní úřad oprávněn zajišťovat např. (volby do zastupitelstev obcí a krajů, do Parlamentu ČR a Evropského parlamentu atd.).

V případě, že konkrétní orgán obce neplní povinnosti v přenesené působnosti pro výkon státní správy, který na ně převedl zákon, rozhodne krajský úřad, že přenesenou působnost bude vykonávat pověřený obecní úřad, který spadá do jeho správního obvodu. Krajský úřad dále rozhoduje, zda převede příspěvek na výkon přenesené působnosti. Toto rozhodnutí provádí krajský úřad v přenesené působnosti a musí být zveřejněno po dobu minimálně 15 dní na úřední desce obecního úřadu obce, který nesplnil povinnost orgánů obce. Vydání tohoto rozhodnutí není provedeno podle správního řádu.

Obec s rozšířenou působností (obec III. stupně) vykonává přenesenou působnost v základním rozsahu, přenesenou působnost v rozsahu obce s pověřeným obecním úřadem (obce II. stupně) a přenesenou působnost v rozsahu daném zvláštními zákony ve správním obvodu obce s rozšířenou působností. Jedná se o fakticky nejširší rozsah přenesené působnosti. Tyto obce převzaly velkou míru přenesené působnosti z již zaniklých okresních úřadů. Prováděcími předpisy jsou určeny správní obvody. Správní obvody u těchto obcí s pověřeným obecním úřadem jsou vymezeny vyhláškou

---

²⁹ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 26, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

³⁰ Zákon č. 314/2002 Sb., ze dne 13. června 2002, o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. In: *Sbírka zákonů České republiky*, 2002, částka 114, s. 6630-6633. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-314>

³¹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Pověřené obecní úřady*. [online]. © 21. 2. 2013[cit. 2014-02-04]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/rso.nsf/i/poverene_obecni_urady

Ministerstva vnitra. Obce s rozšířenou působností jsou upraveny v zákoně č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších zákonů. V příloze č. 2 tohoto zákona najdeme obce s rozšířenou působností taxativně vyjmenované. K roku 2012 se na území České republiky nacházelo 205 obcí s rozšířenou působností.³² Obec s rozšířenou působností se například zabývá vydáváním cestovních pasů, občanských a řidičských průkazů, vede evidenci a registr obyvatel atd.

Obec s rozšířenou působností, která v rámci jednoho správního obvodu krajského úřadu vykonává přenesenou působnost, může uzavřít veřejnoprávní smlouvu, podle které bude obecní úřad obce s rozšířenou působností vykonávat přenesenou působnost nebo pouze nějakou její část pro jiný obecní úřad s rozšířenou působností. Aby tato veřejnoprávní smlouva mohla být platná, je nutné mít souhlas Ministerstva vnitra. Veřejnoprávní smlouva musí obsahovat u obce s rozšířenou působností tyto náležitosti:

- a) koho se smlouva týká (jména účastníků smlouvy),
- b) jak dlouho bude smlouva trvat,
- c) musí být znám přesný rozsah přenesené působnosti, které bude obec s rozšířenou působností vykonávat pro jinou obec s rozšířenou působností
- d) jak budou hrazeny náklady, které jsou spojeny s výkonem přenesené působnosti pro tyto obce.³³

Obecně pro veřejnoprávní smlouvu platí, že není-li zákonem č.128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů stanoveno jinak, používají se ustanovení správního řádu. Obec, která se stala smluvní stranou veřejnoprávní smlouvy, ji musí ihned po uzavření zveřejnit, a to na úřední desce, a to po dobu minimálně 15 dní. Přitom nově uzavřená veřejnoprávní smlouva musí být zveřejněna i ve Věstníku právních předpisů kraje. Většinou se stejným způsobem řídí obce i při změně nebo při zrušení uzavřené veřejnoprávní smlouvy. Pokud dojde k uzavření veřejnoprávní smlouvy, tak tato smlouva musí být každému občanovi k dispozici na obecním úřadu obce, který se stal její smluvní stranou.

---

³² ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Obce s rozšířenou působností*. [online]. © 21. 2. 2013 [cit. 2014-02-04]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/rso.nsf/i/obce_s_rozsirenou_pusobnosti

³³ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 28, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

3 ORGÁNY OBCÍ

Za orgány obce můžeme považovat zákonem stanovené orgány, které mají a plní pravomoc v rámci obce. Obec je spravována zastupitelstvem obce a jejími dalšími orgány jako je rada obce, obecní úřad, starosta obce a zvláštní orgány obce. Městys je spravován zastupitelstvem městyse. Dalšími orgány jsou rada městyse, úřad městyse, starosta městyse a zvláštní orgán městyse. Město je spravováno zastupitelstvem města. Dalšími orgány jsou rada města, starosta a městský úřad a zvláštní orgány města. Posledním typem je statutární město, které je samostatně spravováno zastupitelstvem města. Dalšími orgány statutárního města jsou rada města, magistrát, primátor a zvláštní orgány města.³⁴

3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je jako jediný z orgánů zakotven v Ústavě České republiky. Ústava stanoví název, název jeho členů, délku funkčního období a také jeho právo tvorbu. Zastupitelstvo tak může být chápáno v oblasti samosprávy obce jako nejdůležitější orgán, který je nadřazen všem ostatním orgánům obce. Volby jsou vyhlášeny prezidentem České republiky. Za den vyhlášení voleb je považován den, kdy prezidentovo rozhodnutí je publikováno ve Sbírce zákonů.³⁵ Zastupitelstvo obce je tvořeno členy zastupitelstva, kteří jsou zvoleni v přímých, rovných a všeobecných volbách, a to na základě tajného hlasování. Počet členů zastupitelstva musí být určen na každé volební období již před vyhlášením voleb zastupitelstva obce, a to nejpozději 85 dní před termínem konání voleb do zastupitelstva obce.

Minimální počet členů zastupitelstva je 5 a maximální počet členů zastupitelstva je 55. Počet členů zastupitelstva obce, kteří mají být zvoleni, se musí oznámit nejpozději do 2 dnů, a to na úřední desce obecního úřadu. Pro určení počtu členů zastupitelstva obce je rozhodující počet obyvatel obce k 1. lednu toho roku, ve kterém se budou konat volby.

---

³⁴ KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck, 2003. s. 138. ISBN 80-717-9794-4.

³⁵ KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. s. 169. ISBN 978-807-2016-655.

Počet členů zastupitelstva obce může být stanoven:

- a) do 500 obyvatel je počet členů zastupitelstva 5 až 15,
- b) nad 500 do 3 000 obyvatel je počet členů zastupitelstva 7 až 15,
- c) nad 3 000 do 10 000 obyvatel je počet členů zastupitelstva 11 až 25,
- d) nad 10 000 do 50 000 obyvatel je počet členů zastupitelstva 15 až 35
- e) nad 50 000 do 150 000 obyvatel je počet členů zastupitelstva 25 až 45,
- f) nad 150 000 obyvatel je počet členů zastupitelstva 35 až 55.³⁶

3.1.1 Mandát člena zastupitelstva obce

Mandát člena zastupitelstva obce vzniká vždy zvolením. K tomuto zvolení dochází okamžikem ukončení hlasování. Zastupitelstvo obce a jeho členové se volí jednou za 4 roky, a to v komunálních volbách. Nový člen zastupitelstva musí na prvním zasedání složit slib, a to zastupitelstvu obce: „*Slibuji věrnost České republice. Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, v zájmu obce (města, městyse) a jejich (jeho) občanů a řídit se Ústavou a zákony České republiky.*“³⁷ Poté tento slib musí člen zastupitelstva obce stvrdit svým podpisem.

Mandát člena zastupitelstva je charakterizován jako reprezentativní, což znamená, že není vázán žádnými příkazy (např. příkazy politické strany, voličů, sekretariátu nebo příkazy fyzických a právnických osob). Zastupitel obce vykonává tento mandát osobně a nesmí se nechat nikým zastoupit, a to ani plnou mocí zmocněnce. Členovi zastupitelstva obce může zaniknout mandát, ale nemůže být odvolán. K zániku mandátu dochází na základě splnění zákonných podmínek nebo zánikem mandátu vyslovením zastupitelstva obce. Zánik mandátu zvoleného člena zastupitelstva obce může nastat v následujících případech:

- a) pokud zvolený člen zastupitelstva odmítne složit slib, nebo složí slib s výhradou,
- b) úmrtím člena zastupitelstva,
- c) písemnou rezignací člena zastupitelstva do rukou starosty,
- d) dnem voleb do zastupitelstva obce,
- e) dnem sloučení obcí nebo připojení obce k jiné obci,

³⁶ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 31-32, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

³⁷ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 31, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

- f) zánikem obce,
- g) rozpuštěním zastupitelstva na základě rozhodnutí Ministerstva vnitra,
- h) pokud je zvolený člen pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin, přestal být volitelný nebo nastala neslučitelnost funkcí.³⁸

Tyto uvolněné mandáty členů zastupitelstva obce se obsazují náhradníky z kandidátní listiny stejné volební strany, kteří se také pokoušeli dostat do zastupitelstva, ale nebyli zvoleni (nezískali mandát). Pokud nejsou žádní náhradníci pro mandát zastupitelstva obce, tak tento mandát zůstává neobsazen do konce volebního období.

Členové zastupitelstva se dají rozdělit na **uvolněné** nebo **neuvolněné**. Uvolněným členem zastupitelstva je ten, který je pro výkon této funkce dlouhodobě uvolněn z pracovního poměru podle zákoníku práce nebo před svým zvolením do funkce člena zastupitelstva obce nebyl zaměstnán, ale vykonává funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolněný zastupitel. Tito uvolnění zastupitelé vykonávají svoji funkci na plný úvazek. Uvolněným zastupitelům jsou vypláceny odměny, a to za prvé pravidelná měsíční odměna a za druhé odměna při skončení funkčního období. Odměna je hrazena z rozpočtu obce. O tom, kdo se stane uvolněným nebo neuvolněným zastupitelem, rozhoduje zastupitelstvo obce. Počet uvolněných nebo neuvolněných zastupitelů není nijak omezen, může tedy nastat situace, že nebude například žádný uvolněný zastupitel. Jestliže neuvolněný člen zastupitelstva není zaměstnán, dostane od obce paušální částku jako náhradu ušlého výdělku. Pokud je zaměstnán, musí ho zaměstnavatel uvolnit a obec mu poskytne náhradu mzdy.

3.1.2 Zasedání a usnesení zastupitelstva obce

Zastupitelstvo obce se schází ke svému zasedání podle potřeby, ale minimálně musí dojít k zasedání jednou za 3 měsíce. Zasedání se musí konat v územním obvodu obce. Pokud se zastupitelstvo nesejde více než půl roku, a to v takovém počtu, aby se byli schopni usnášet, může Ministerstvo vnitra zastupitelstvo obce rozpustit. Zasedání zastupitelstva obce jsou vždy veřejná, může se ho tedy zúčastnit každá fyzická osoba, ale občan obce starší 18 let má ještě navíc speciální práva (např. vyjadřovat se

---

³⁸ Zákon č. 491/2001 Sb., ze dne 6. prosince 2001, o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 178, s. 11018-11019. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-491>

na zasedání v souladu s jednacím řádem k návrhu rozpočtu nebo závěrečnému účtu). Nelze nikdy za žádných okolností vyloučit veřejnost ze zasedání zastupitelstva. Právo předkládat návrhy k zařazení na pořad jednání dalšího zasedání mají pouze členové zastupitelstva obce, rada obce a výbory obce. Občané obce musí být vždy dostatečně včas a řádně informováni o konání zasedání zastupitelstva obce. Informace o svolání zastupitelstva obce musí být vyvěšeny minimálně 7 dní před začátkem zasedání, a to na úřední desce obecního úřadu.³⁹ Toto oznámení musí obsahovat dobu, místo a program zasedání zastupitelstva obce.

Zasedání zastupitelstva většinou svolává a následně řídí starosta obce. Starosta svolává zasedání zastupitelstva pokaždé, když zákonem toto právo není umožněno někomu jinému. Zastupitelstvo obce je schopné se usnášet, pokud je přítomna na zasedání nadpoloviční většina členů zastupitelstva. Jestliže má být platné usnesení, rozhodnutí nebo volba, je potřeba zajistit nadpoloviční většinu všech členů zastupitelstva. Před konáním zastupitelstva se konají tzv. pracovní jednání zastupitelstva, která jsou neveřejná. Na těchto poradách členové zastupitelstva nesmějí za žádných okolností přijímat usnesení, rozhodnutí nebo volbu. Pokud na neveřejném pracovním jednání zastupitelstva by bylo přijato usnesení, rozhodnutí nebo volba, pak je to ze zákona neplatné. Zastupitelstvo musí vydat svůj jednacím řád. V jednacím řádu zastupitelstva stanovuje podrobnosti o jednání zastupitelstva. Jedná se zejména o způsob svolání zastupitelstva, postup jednání, způsob usnášení, pořádek na jednání, atd.

O průběhu zasedání musí být vyhotoven zápis. Tento vyhotovený zápis musí podepsat starosta nebo místostarosta a určení ověřovatelé. V zápise musí být vždy uveden počet přítomných členů zastupitelstva, čeho se jednání zastupitelstva týkalo (témata), jak probíhalo hlasování, výsledek hlasování a přijatá ustanovení. Zápis musí být zhotoven nejpozději do 10 dnů po skončení zasedání a musí být k dispozici k nahlédnutí na obecním úřadu, kde je uložen. Usnesení zastupitelstva se stává platné v okamžiku, kdy je přijato, bez ohledu na to kdy bude vyhotoven a podepsán zápis.

---

³⁹ Zákon č. 500/2004 Sb., ze dne 24. června 2004, správní řád. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, s. 9789. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500>

3.1.3 Práva a povinnosti zastupitelstva obce

Člen zastupitelstva obce je vybaven určitými oprávněními. Těmito oprávněními jsou zejména práva a povinnosti člena zastupitelstva, které zastupitelé nastávají při výkonu své funkce:

- a) člen zastupitelstva obce musí vykonávat svůj mandát osobně na základě svého slibu a nevážou se na něj žádné příkazy od politického hnutí, příkazy občanů atd.,
- b) člen zastupitelstva obce vykonává veřejnou funkci a nesmí být ošizen na právech vyplývajících z jeho pracovního poměru,
- c) člen zastupitelstva má právo předkládat návrhy na projednání při výkonu své veřejné funkce zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím,
- d) člen zastupitelstva má právo vznést, interpelovat dotaz, připomínku a podnět na radu obce a její členy, na předsedu výboru, statutární orgán právnických osob (zakladatelem musí být obec) nebo na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které jsou založeny nebo zřízeny obcí (písemnou odpověď musí dostat do 30 dnů),
- e) člen zastupitelstva má právo se dožadovat informací, které se týkají výkonu této veřejné funkce, a to od zaměstnanců zařazených do obecního úřadu nebo od zaměstnanců právnických osob, které zřídila nebo založila obec (poskytnout nejpozději do 30 dnů),
- f) člen zastupitelstva se nemůže nechat zastoupit při výkonu mandátu, a to ani na základě plné moci pro zmocněnce nebo jinak zastoupit v rámci zastupitelstva (je to nepřípustné),
- g) člen zastupitelstva se musí povinně zúčastňovat zasedání zastupitelstva obce, a jestliže je členem i jiných orgánů obce, musí se zúčastnit i těchto zasedání,
- h) pokud je ustanoven uvolněný člen zastupitelstva, musí dostávat odměnu za výkon veřejné funkce, pokud se jedná o neuvolněného člena zastupitelstva obce, může obdržet odměnu za výkon veřejné funkce.

Dále může nastat situace, kdy dojde u člena zastupitelstva obce k tzv. střetu zájmů. Jedná se o situaci, kdy člen obce, u kterého reálně může dojít k tomu, že by jeho podíl na projednávání a rozhodování konkrétní záležitosti v orgánech obce měl za následek profit nebo škodu pro samotného zastupitele nebo osobu blízkou,

pro fyzickou osobu nebo právnickou osobu, kterou zastupuje na základě zákona nebo plné moci, má povinnost sdělit tuto informaci před zahájením jednání orgánů obce, který tuto záležitost bude projednávat.⁴⁰

3.1.4 Působnost zastupitelstva obce

Zastupitelstvo obce rozhoduje hlavně v záležitostech patřících do samostatné působnosti. V přenesené působnosti rozhoduje, pouze pokud tak výslovně stanoví zákon. V samostatné působnosti je obci vyhrazeno:

- a) schvalování programu rozvoje obce, rozpočtu obce, závěrečného účtu obce a účetní uzávěrky obce, která je sestavena k rozvahovému dni,
- b) zřizování trvalých a dočasných peněžních fondů obce, zřizování a zrušení příspěvkových organizací a organizačních složek obce, schvalování jejich zřizovacích listin,
- c) rozhodování o založení nebo rušení právnických osob schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy,
- d) delegování zástupců obce,
- e) vydávání obecně závazných vyhlášek,
- f) rozhodování o vyhlášení místního referenda,
- g) navrhování změn katastrálních území uvnitř obce, schvalování dohod o změně hranic obce a o slučování obcí,
- h) určování funkcí, pro které mohou být členové zastupitelstva obce uvolněni,
- i) zřizování a rušení výborů, volí jejich předsedy a další členy a odvolává je z funkce,
- j) volí (z řad členů zastupitelstva obce) starosty, místostarosty a dalších členů rady obce a odvolává je z funkce,
- k) stanovení výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce,
- l) zřizování a rušení obecní policie jakožto orgánu,
- m) rozhodování o spolupráci obce s jinými obcemi,
- n) rozhodování o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství,
- o) udělování a odnímání čestného občanství obce a ceny obce,

---

⁴⁰ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 31-36, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

- p) stanovení zásady pro poskytnutí cestovních náhrad členům zastupitelstva obce,
- q) rozhodování o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, za výkon funkce členů výborů.⁴¹

Zastupitelstvo obce může také vydávat nařízení obce, a to pouze tehdy, pokud v obci není zřízena rada obce. Jedná se tedy o další významnou pravomoc zastupitelstva obce. Další skupinou vyhrazených pravomocí zastupitelstva obce jsou majetkoprávní vztahy, které jsou upraveny v § 85 v zákoně o obcích.

Zastupitelstvo tedy může rozhodovat o nabytí a převodu nemovitých věcí včetně vydání nemovitostí podle zvláštních zákonů, provádí převod u bytů a nebytových prostorů z majetku obce. Dále poskytuje věcné dary a peněžité dary v hodnotě nad 20 000 Kč fyzické nebo právnické osobě v jednom kalendářním roce. Poskytuje dotace nad 50 000 Kč v jednotlivých případech občanským sdružením, humanitárním organizacím a jiným fyzickým nebo právnickým osobám působícím v oblasti mládeže, tělovýchovy a sportu, sociálních služeb, podpory rodin, požární ochrany, kultury, vzdělávání a vědy, zdravotnictví, protidrogových aktivit, prevence kriminality a ochrany životního prostředí. Za další zastupitelstvo v samostatné působnosti uzavírá smlouvy o společnosti a poskytuje majetkové hodnoty podle smlouvy o společnosti, jehož je obec účastníkem, peněžité i nepeněžité vklady do právnických osob. Vzdává se práva a prominutí pohledávky vyšší než 20 000 Kč, zastavuje movité věci nebo práva v hodnotě vyšší než 20 000 Kč, vydává dohody o splátkách s lhůtou splatnosti delší než 18 měsíců a postupuje pohledávky vyšší než 20 000 Kč. Uzavírá smlouvy o přijetí a poskytnutí úvěru nebo půjčky, o poskytnutí dotace, o převzetí dluhu, o převzetí ručitého závazku, o přistoupení k závazku a smlouvy o společnosti. Také zastupitelstvo obce zastavuje nemovité věci a vydává komunální dluhopisy.⁴²

3.1.5 Orgány zastupitelstva obce

Zastupitelstvo obce zřizuje výbory. Výbor tedy není orgánem obce, ale pouze orgánem zastupitelstva. Zastupitelstvo může vytvářet výbory podle svého uvážení, avšak zastupitelstvo musí vždy zřídit výbor finanční a kontrolní. Pokud žije ve správním obvodu obce minimálně 10 % občanů, kteří se hlásí k jiné národnosti

---

⁴¹ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 37, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

⁴² Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 38-39, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

než české, musí zastupitelstvo zřídit také výbor pro národnostní menšiny. Výbor nemá žádné rozhodovací pravomoci a je zřízen zastupitelstvem obce pouze jako iniciativní a kontrolní orgán. Tyto výbory předkládají své návrhy a stanoviska zastupitelstvu obce. Předsedou zřízeného výboru se stává vždy jeden z členů zastupitelstva a počet členů výboru musí být vždy lichý.

Usnesení výboru musí být vyhotoveno písemnou formou a musí ho podepsat předseda výboru. Usnesení výboru se stává platným tehdy, jestliže mu vysloví souhlas nadpoloviční většina všech členů výboru.⁴³ Finanční a kontrolní výbor musí být minimálně tříčlenný. Tedy musí být splněna podmínka lichého počtu členů výboru. Členem těchto výborů se nesmí stát starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a osoby, které se v obci na obecním úřadě starají o rozpočtové a účetní práce. Výbory se dají rozdělit na finanční a kontrolní, osadní výbor a výbor pro národnostní menšinu.

Finanční výbor musí kontrolovat hospodaření obce s majetkem a s finančními prostředky. Dále plní úkoly, které mu stanovilo zastupitelstvo obce.

Kontrolní výbor musí kontrolovat plnění usnesení zastupitelstva a rady obce, pokud je zřízena. Kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecního úřadu při samostatné působnosti. Dále plní úkoly, které mu stanovilo zastupitelstvo. Výbor musí zřizovat zápis o právě vykonané kontrole, ve kterém musí být obsaženo, co bylo kontrolováno, jaké se vyskytly nedostatky a zároveň návrhy, jak tyto nedostatky odstranit. Zápis musí podepsat člen výboru a zaměstnanec, kterého se kontrola týkala.

Osadní výbor můžeme nazvat také jako místní výbor. Osadní výbor má minimálně 3 členy a jejich počet stanovuje zastupitelstvo. Členem výboru se stávají občané obce, kteří jsou v obci přihlášení k trvalému pobytu, a to v té části obce, kde je výbor zřízen, a jsou určeni zastupitelstvem obce. Tedy osadní výbor může být zřízen v různých částech obce. Předsedou osadního výboru se stává člen osadního výboru.

Osadní výbor má oprávnění předložit zastupitelstvu, radě obce a výborům návrhy, které mají rozvíjet části obce a návrhy ohledně rozpočtu. Dále mají oprávnění se vyjadřovat k předloženým návrhům od zastupitelstva a rady obce k rozhodnutím, může se vyjádřit k připomínkám a podnětům, předloženými občany obce, kteří jsou

---

⁴³ NOVOTNÝ, V. *Územní samospráva České republiky*. 1. vyd. Praha: CEVRO Institut, 2007, s. 42, ISBN 978-80-86816-22-7.

nahlášení k trvalému pobytu v části obce, orgánům obce. Pokud předseda osadního výboru na zasedání zastupitelstva požádá o slovo, musí dostat prostor pro vyjádření.

3.2 Rada obce

Rada obce je popisována podle obecního zřízení jako výkonný orgán obce v samostatné působnosti. Za svůj výkon je odpovědná zastupitelstvu obce. Rada obce se schází častěji než zastupitelstvo obce. Rada obce není volena přímo občany, ale zastupitelstvem obce. V rámci přenesené působnosti může rada obce rozhodovat pouze v zákonem vymezených případech (vydává nařízení obce). Rada obce se skládá ze starosty, místostarosty nebo z místostarostů a dalších členů rady obce, kteří jsou voleni z členů zastupitelstva obce. Počet členů rady musí být vždy lichý a minimální počet členů rady je pět a maximální počet členů rady je stanoven na jedenáct. Jediná podmínka pro stanovení počtu členů rady je, že nesmí přesáhnout jednu třetinu členů zastupitelstva obce. Rada obce není volena v těch obcích, kde zastupitelstvo obce nemá minimálně patnáct členů.

V obci, kde není volena rada obce, vykonává tuto funkci starosta obce, kromě vydávání nařízení obce, které jsou v tomto případě v kompetenci zastupitelstva obce. Jestliže starosta nebo místostarosta dobrovolně rezignoval na tuto funkci nebo byl z této funkce odvolán, přestává být současně i členem rady obce. V případě, že se odvolá celá rada najednou, zůstává v této funkci starosta nebo místostarosta.

Rada obce se schází vždy podle potřeby a konání této schůze je neveřejné. Schopnost usnášet se má rada obce v případě, že se sejde nadpoloviční většina členů rady. Aby došlo k platnému usnesení či rozhodnutí rady obce, musí být dán souhlas nadpoloviční většiny členů rady. Stejně jako zastupitelstvo musí rada obce vydávat jednací řád, v kterém se stanovují podrobnosti o jednání rady obce (příprava schůze rady, průběh jednání, formu hlasování apod.).

Rada obce musí ze své schůze pořizovat zápis, který je následně podepsán starostou spolu s místostarostou nebo jiným členem rady. V zápise rady obce musí být vždy uveden počet členů, kteří se rady obce zúčastnili, schválený program rady obce, průběh a výsledek hlasování a přijatá ustanovení. Zápis ze schůze rady obce musí být vystaven, a to nejpozději do 7 dnů od konání této schůze rady obce. Zápis ze schůze rady obce se ukládá u obecního úřadu a do tohoto zápisu můžou nahlédnout pouze

členové zastupitelstva obce. Pokud vznesl člen rady obce námitku proti zápisu, projedná se a rozhodne se o této námitce na následující radě obce.

3.2.1 Působnost rady obce

V přenesené působnosti rozhoduje rada obce, pokud je tak stanoveno zákonem. Rada obce tak může vydávat právní předpisy (nařízení obce) v přenesené působnosti. Oprávnění a povinnosti rady obce pro výkon své funkce v samostatné působnosti je například příprava návrhu pro jednání zastupitelstva a rada musí připravit všechny podklady k tomuto návrhu. Realizuje a zabezpečuje provádění usnesení zastupitelstva.

Dále rada obce řeší a projednává návrhy, připomínky a podněty, které jsou předloženy zastupiteli obce nebo komisemi rady obce. Dále rada obce vydává nařízení obce a rozhoduje ve věcech obce, která je jediným společníkem obchodní společnosti. Zabývá se hospodařením obce na základě schváleného rozpočtu a provádí rozpočtová opatření v rozsahu stanoveném zastupitelstvem. Rada obce stanoví, jak se mají rozdělit pravomoci v obecním úřadu, zřizuje a ruší odbory a oddělení obecního úřadu. Rada obce kontroluje, zda dochází k plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v samostatné působnosti, stanovuje nám počet zaměstnanců obce na obecním úřadu a také v organizačních složkách obce.

Dále má rada obce vyhrazeno na základě návrhu tajemníka obecního úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů obecního úřadu. Může ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce. Rada obce rozhoduje o uzavírání nájemních smluv a smlouvách o výpůjčce, stanovuje nám pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností. Schvaluje organizační řád obecního úřadu a účetní závěrku obcí zřízené příspěvkové organizace, která je sestavena k rozvahovému dni a plní úkoly stanové zvláštním zákonem.⁴⁴

Rada obce rozhoduje v záležitostech samostatné působnosti obce, jestliže tyto záležitosti nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce nebo pokud si zastupitelstvo obce tato oprávnění pro sebe nevyhradila. Rada obce musí vykonávat své pravomoci na základě zákona o obcích, a to i po skončení jejího funkčního období zastupitelstva obce až do zvolení nové rady obce, nebo dokud nebude zvolen starosta obce, a to v případě, že se rada obce v této obci nevolí.

---

⁴⁴ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 44-45, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

3.2.2 Orgány rady obce

Rada obce tedy může zřizovat komise. Tyto komise zřizuje rada obce jako své iniciativní a poradní orgány a jsou jí odpovědné ze své činnosti. Komise rady obce se může pohybovat jen v rámci působnosti rady obce. V obcích, kde není volena rada obce, tato oprávnění přechází na starostu. Počet komisí, jejich název a vymezení činnosti záleží pouze na potřebách obce. Rada obce, stejně jako zastupitelstvo, musí jmenovat předsedu komise a její členy. Stejně je tak rada obce může i odvolávat. Členy komisí nemusí být členové zastupitelstva, jako je tomu u výborů. Komise se schází vždy podle potřeby. Jednání komise ve většině případů svolává předseda komise, který určuje čas, místo a předmět jednání. Jednání této komise je neveřejné a zpravidla bývá upraveno jednacím řadem. Úkoly jednotlivých komisí jsou dány radou obce současně s jejich zřízením a musejí být popsány tak, aby se jejich působnost nepřekrývala, pokud je taková možnost.

Komise může přijmout usnesení, pokud s ním vysloví souhlas nadpoloviční většina všech členů komise. Zákonem není stanoveno, že by museli vytvářet zápis ze svého jednání a vyhotovovat písemné usnesení, ale doporučuje se tento zápis zhotovit. Pokud tedy komise pořizuje zápis z jednání (může být upraven již jednacím řadem komise) měl by obsahovat program jednání komise, počet přítomných členů komise, průběh a výsledek hlasování a přijatá ustanovení. Tyto zápisy by tedy měly být vyhotoveny v písemné podobě a měly by být uloženy u obecního úřadu, do kterých by měl mít možnost nahlédnout každý občan obce.

Svá stanoviska a náměty musejí předkládat komise radě obce, a to v rámci své samostatné působnosti. Většinou se komise zabývají činností v oblasti samostatné působnosti. Přenesenou působnost vykonávají komise pouze v případech, pokud to komisi starosta svěří po projednání s ředitelem krajského úřadu, a to jen v určitých věcech. Pokud je komisi svěřen výkon přenesené působnosti, jejím předsedou se může stát osoba, která se prokáže odbornou způsobilostí v oblasti této svěřené působnosti. Tyto komise se svěřeným výkonem v přenesené působnosti jsou odpovědné starostovi.

3.3 Starosta obce

Starosta je jedním z orgánů obce a obec zastupuje navenek. Starostou se může stát pouze občan České republiky, kterého zvolí zastupitelstvo obce, a to z řad členů zastupitelstva. Starosta je za výkon své funkce odpovědný zastupitelstvu obce. Starosta má pravomoc jednat za obec, ale postavení statutárního orgánu právnické osoby však nemá. Úkony, u kterých je vyžadováno schválení zastupitelstva nebo rady obce, může starosta činit až po jejich schválení, jinak jsou tyto úkony absolutně neplatné.

Starosta má stejné pravomoci jako jakýkoliv jiný člen zastupitelstva obce, ale navíc má starosta ještě další pravomoci. Těmito dalšími pravomocemi starosty jsou:

- a) Starosta na základě souhlasu krajského ředitele může jmenovat a odvolávat tajemníka obecního úřadu. Tajemníkovi obecního úřadu musí starosta určit plat, a to podle zvláštních předpisů. Bez souhlasu krajského ředitele je jmenování a odvolání tajemníka obecního úřadu považováno za neplatný právní úkon.
- b) Starosta odpovídá za to, že bude včas zajištěno a objednáno přezkoumání hospodaření obce, a to za uplynulý kalendářní rok. Toto přezkoumání hospodaření obce může být provedeno buď přezkoumáním krajského úřadu nebo auditorskou společností či auditorem.
- c) Pokud v obci není zřízen tajemník obecního úřadu, starosta plní úkoly zaměstnavatele na základě zvláštních předpisů. Starosta má pravomoc uzavřít a ukončit pracovní poměr se zaměstnancem obce a také stanovuje plat zaměstnanci obce. Dále jmenuje, odvolává a stanovuje plat vedoucím odborů a to pouze za předpokladu, že v obci není zřízena rada obce.
- d) Ředitel krajského úřadu po projednání se starostou obce může svěřit komisi výkon přenesené působnosti, ale jen ve specifických věcech.
- e) Starosta obce může požadovat spolupráci Policie České republiky, a to při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.
- f) Starosta musí informovat veřejnost o činnosti obce, ze své funkce je odpovědný veřejnosti.⁴⁵

---

⁴⁵ Zákon č. 106/1999 Sb., ze dne 11. května 1999, o svobodném přístupu k informacím. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 39, s. 2578-2582. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>

- g) Starosta musí v obcích, kde není tajemník obecního úřadu, zajistit výkon přenesené působnosti.
- h) Starosta musí rozhodnout o záležitostech samostatné působnosti, které mu svěřila rada obce.
- i) Starosta samozřejmě plní i další úkoly stanovené zvláštními zákony. Jedná se například o úkoly při organizaci voleb, krizovém stavu apod.
- j) Starosta ve většině případů svolává a řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce. Pokud by starosta nesvolal zasedání zastupitelstva, musí tak učinit místostarosta nebo člen zastupitelstva obce. Dále starosta musí podepsat spolu s ověřovateli zápis ze zasedání zastupitelstva obce a také musí podepsat zápis z jednání rady obce.
- k) Starosta a místostarosta musí podepsat právní předpisy obce. Jedná se tedy o obecně závazné vyhlášky, nařízení obce a usnesení zastupitelstva a rady obce.
- l) Jedna z nejvýznamnějších pravomocí starosty obce je, že může pozastavit výkon usnesení rady obce, pokud se domnívá, že je nesprávné a nezákonné. O tomto usnesení se rozhodne na příštím zasedání zastupitelstva obce.
- m) Starosta obce může zřídit pro výkon přenesené působnosti zvláštní orgány obce. Dále jmenuje a odvolá členy těchto zvláštních orgánů.
- n) Současný starosta a místostarosta vykonávají pravomoci, a to na základě § 103 zákona o obcích, a to v období mezi volbami do zastupitelstva do zvolení nového starosty nebo místostarosty.
- o) Při významných příležitostech obce a občanských obřadech starosta obce má pravomoc nosit závěsný znak. Závěsný znak představuje velký státní znak, po jehož obvodu je umístěn název Česká republika. Rada obce může poskytnout tento závěsný znak i jiným členům zastupitelstva nebo tajemníkovi obecního úřadu. Primátoři statutárních měst místo tohoto závěsného odznaku využívají tzv. primátorských insignií.⁴⁶

Hlavním úkolem **místostarosty** je zastupovat starostu. Starosta je zastupován místostarostou v době jeho nepřítomnosti a v době, kdy starosta tuto funkci nevykonává. Pokud by došlo k situaci, že by byl odvolán i místostarosta nebo se své funkce vzdal, musí zastupitelstvo obce pověřit některého z členů zastupitelstva

---

⁴⁶ NOVOTNÝ, V. *Územní samospráva České republiky*. 1. vyd. Praha: CEVRO Institut, 2007, s. 36. ISBN 978-80-86816-22-7.

výkonem pravomoci starosty. Místostarosta (místostarostové) musí splnit stejné podmínky pro zvolení jako starosta. Tedy musí být občanem České republiky. Do funkce místostarosty jsou voleni zastupitelstvem, a to z řad svých členů. Samozřejmě jsou také odpovědní ze své funkce zastupitelstvu obce.

3.4 Obecní úřad

Obecní úřad je jedním z orgánů obce. Obecní úřad je složen zejména ze starosty, místostarosty a tajemníka obecního úřadu, ale jen tehdy, pokud je tato funkce zřízena. Dále je tvořen zaměstnanci obce, kteří jsou zařazeni do obecního úřadu. V čele obecního úřadu stojí starosta. Pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu přísluší radě obce zřídit odbory a oddělení, do kterých jsou včlenění zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. Kde není zvolena rada obce, tam o dělení odborů rozhoduje zastupitelstvo obce a starosta. Odbory a oddělení nemají zákonem stanovenou žádnou strukturu (podobu) ani názvy. Obecní úřad tedy může různé úseky spojovat nebo oddělovat. V současnosti také může obecní úřad zřídit samostatná oddělení, aniž by je musel začlenit do odborů. Aby byla činnost odborů na obecním úřadě efektivní a přínosná, musí spolu jednotlivé odbory spolupracovat.

Obecní úřad musí plnit úkoly jak v oblasti samostatné působnosti, tak i v přenesené působnosti. V samostatné působnosti musí obecní úřad plnit úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada obce. Dále se obecní úřad v samostatné působnosti snaží pomáhat s činností výborů a komisí. V přenesené působnosti musí obecní úřad vykonávat veškerou státní správu vyjma věcí, které patří do působnosti rady obce, zastupitelstva obce, komisí nebo zvláštních orgánů obce. Tedy hlavním úkolem obecního úřadu v přenesené působnosti je tedy výkon přenesené působnosti, a to v celém rozsahu, pokud není výslovně svěřen jinému orgánu. Obecně se dá říci, že čím je obec větší, tím je její organizační struktura složitější. Na obecních úřadech se zřizují různé druhy odborů (např. finanční, majetkový, odbor školství a vzdělávání, životního kultury a sportu atd.).

Zaměstnanci obecního úřadu (úředníci) musejí rozhodovat nestranně, nesmí u nich dojít ke střetu zájmů, nesmí přijímat žádné dary související s jejich činností a musí zachovat mlčenlivost. Jejich právní poměr upravuje zákon o úřednících územních samosprávných celků⁴⁷ a také zákoník práce⁴⁸, ale ten se používá pouze podpůrně. Za úředníky obecního úřadu nemůžeme označit osoby, které vykonávají pomocné, servisní a manuální práce, nebo ty osoby, které výkon těchto prací řídí. Přijímání zaměstnanců do obecního úřadu probíhá na základě výběrového řízení. Úředníci mají za úkol v rámci vstupu se vzdělat a následně se musí průběžně školit, aby nadále mohli vykonávat tuto funkci. Pokud je po úřednících vyžadována zvláštní odborná způsobilost vyplývající z jejich činnosti, jsou povinni se této zkoušce podrobit a vykonat ji. Obec je musí k této zkoušce přihlásit, nechat je připravit se na tuto zkoušku a následně se musí této zkoušce zaměstnanec zúčastnit. Zvláštní odbornou způsobilostí se myslí, že zaměstnanec obecního úřadu bude mít po složení zkoušky znalost těch právních předpisů upravujících okruh jeho činnosti, kterou se zabývá na obecním úřadě a bude umět tyto znalosti správně aplikovat.⁴⁹

Úřední desku musí mít všechny obce. Úřední deska musí být neustále k dispozici veřejnosti a občanům obce. Je nepřijatelné, aby úřední deska byla umístěna např. v prostorách obecního úřadu a byla tedy přístupná pouze v úředních dnech. Úřední deska je zřízena obecním úřadem a zpravidla se nachází na budově obecního úřadu. Úřední deska obecního úřadu má sloužit především k informování občanů obce, dále na ní dochází k zveřejňování nejrůznějších listin, a v neposlední řadě slouží k zajištění platnosti a účinnosti právních předpisů obce. V současnosti (v době internetu) má obecní úřad povinnost vést i elektronickou úřední desku, která má obsahovat aktuální písemnosti, vyvěšené na úřední desce, a to v plném znění. Pokud nastane neshoda mezi textem písemností na elektronické úřední desce (dematerializovaná) a úřední desce

---

⁴⁷ Zákon č. 312/2002 Sb., ze dne 13. června 2002, o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 114, s. 6598-6612. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-312>

⁴⁸ Zákon č. 262/2006 Sb., ze dne 21. dubna 2006, zákoník práce. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 84, s. 3146-3241. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>

⁴⁹ KOUDELKA, Z., ONDRUŠ, R., PRŮCHA, P. *Zákon o obcích (obecní zřízení) komentář*. 4. vyd. Praha: Linde, 2009. s. 371-372. ISBN 978-80-7201-760-7.

obecního úřadu (listinná), má přednost vyvěšený text písemnosti na úřední desce obecního úřadu (listinná).⁵⁰

Tajemník obecního úřadu nemůže být samostatným orgánem obce, ale je součástí obecního úřadu. Funkce tajemníka musí být vždy zřízena v obci s pověřeným obecním úřadem a v obci s rozšířenou působností. V ostatních obcích záleží na uvážení obce, zda si funkci tajemníka zřídí. Tyto obce nejsou povinny funkci tajemníka zřizovat. Tajemník obecního úřadu je jmenován a odvoláván ze své funkce starostou, a to s předchozím souhlasem ředitele krajského úřadu. Bez souhlasu krajského ředitele je toto jmenování a odvolání z funkce neplatné. Tajemník je odpovědný starostovi za plnění úkolů, a to jak v samostatné tak i přenesené působnosti.

Tajemník má za povinnost zajišťovat výkon přenesené působnosti kromě těch věcí, které jsou zákonem dány radě obce nebo zvláštním orgánům obce. Je povinen plnit úkoly, které mu zadá zastupitelstvo, rada obce nebo starosta. Pokud v obci není zřízen nebo ustanoven tajemník, jeho úkoly přebírá starosta. Tajemník stanovuje platy všem zaměstnancům obce zařazených do obecního úřadu, a to podle zvláštních předpisů.⁵¹ Pro zaměstnance obecního úřadu plní tajemník obecního úřadu úkol zaměstnavatele na základě zvláštních předpisů. Tajemník je definován na základě zákona o úřednících územních samosprávných celků jako vedoucí úřadu. Vydává řády (např. pracovní) a různé vnitřní směrnice, pokud je nevydává rada obce. Tajemník se zúčastňuje zasedání zastupitelstva a schůzí rady obce, ale má pouze poradní hlas. Tajemník nesmí vykonávat funkce v politické straně nebo v hnutích, může však být jejich členem.⁵²

3.5 Zvláštní orgány obce

Posledním orgánem obce je tzv. zvláštní orgán obce, který je zřízen na základě zvláštního zákona. Není tedy součástí obecního úřadu, ale je financován z obecního rozpočtu. Tyto zvláštní orgány obce pro výkon přenesené působnosti zřizuje starosta. Starosta také odvolává a jmenuje jejich členy. V čele zvláštních orgánů obce stojí vždy osoba, jež se musí prokázat odbornou způsobilostí v dané oblasti přenesené působnosti.

---

⁵⁰ KOUDELKA, Z., ONDRUŠ, R., PRŮCHA, P. *Zákon o obcích (obecní zřízení) komentář*. 4. vyd. Praha: Linde, 2009. s. 372-373. ISBN 978-80-7201-760-7.

⁵¹ Zákon č. 262/2006 Sb., ze dne 21. dubna 2006, zákoník práce. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 84, s. 3146-3241. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>

⁵² KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. s. 210. ISBN 978-807-2016-655.

Přestupková komise může vzniknout na základě zvláštního zákona o přestupcích.⁵³ Obec tedy může jako zvláštní orgán obce zřídit komisi k projednání přestupků. Tato komise musí mít minimálně 3 členy a k jejímu usnesení je potřeba nadpoloviční většiny hlasů. V čele této komise musí být osoba s právnickým vzděláním nebo osoba, která má zvláštní odbornou způsobilost k projednávání přestupků.

Povodňová komise vzniká na základě zvláštního zákona o vodách. Rada obce může k plnění úkolů při ochraně před povodněmi, je-li v jejich územních obvodech možnost povodní, zřídit povodňovou komisi, jinak se touto činností zabývá rada obce. Jejím předsedou je starosta, který také jmenuje další členy povodňové komise. Všechna oprávnění, která má k dispozici povodňová komise, se dají nalézt v zákoně o vodách.⁵⁴

Komise pro sociálně-právní ochranu dětí vzniká na základě zvláštního zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Tento zvláštní orgán zřizuje obec s rozšířenou působností. Starosta těchto obcí s rozšířenou působností odvolává a jmenuje předsedu komise, jeho zástupce a další členy komise ze zastupitelstva obce a fyzických osob, kteří spolupůsobí při sociálně-právní ochraně (zdravotníci a pedagogičtí pracovníci, psychologové, občanská sdružení, církve atd.). Tajemníkem komise se stává zaměstnanec (úředník) obce s rozšířenou působností (obec III. stupně), který je zařazen do obecního úřadu na úseku sociálně-právní ochrany. Komise pro sociálně-právní ochranu dětí je schopná se usnášet a jednat, pokud je přítomen předseda této komise nebo jeho zástupce a minimálně další dva členové komise.⁵⁵

Bezpečnostní rada obce se také může stát zvláštním orgánem obce, a to na základě zvláštního zákona o krizovém řízení (viz krizový zákon).⁵⁶ Bezpečnostní rada obce může být zřízena, pokud tak je určeno Hasičským záchranným sborem kraje a to za předpokladu, že je nutné rozpracovat určité úkoly krizového plánu. Předsedou

---

⁵³ Zákon č. 200/1990 Sb., ze dne 17. května 1990, o přestupcích. In: *Sbírka zákonů České republiky /Slovenské republiky*. 1990, částka 35, s. 810-826. ISSN 1210-0005. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>

⁵⁴ Zákon č. 254/2001 Sb., ze dne 28. června 2001, o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 98, s. 5642-5644. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>

⁵⁵ Zákon č. 359/1999 Sb., ze dne 9. prosince, o sociálně-právní ochraně dětí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 111, s. 7673. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-359>

⁵⁶ Zákon č. 240/2000 Sb., ze dne 28. června, o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, s. 3475-3487. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

bezpečnostní rady obce je starosta příslušné obce, který také jmenuje členy bezpečnostní rady obce.

Obecní policie může vzniknout jako zvláštní orgán obce na základě zákona o obecní policii.⁵⁷ Obecní policie je zřizována a rušena zastupitelstvem obce, a to obecně závaznou vyhláškou. Obecní policie má za hlavní úkol své činnosti zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, a to v rámci působnosti obce. Mezi další důležité úkoly, které obecní policie vykonává, patří:

- a) ochrana bezpečnosti osob a majetku,
- b) dohlížení na dodržování pravidel občanského soužití,
- c) dohlížení na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízeních obce,
- d) podílení se na prevenci kriminality obce,
- e) dohlížení v rozsahu stanoveném zákonem a podílení na bezpečnosti a plynulosti silničního provozu na pozemních komunikacích,
- f) dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích⁵⁸ v obci,
- g) odhalování přestupků a jiných správních deliktů.⁵⁹

Obecní policie je řízena ve většině případů starostou, ale zastupitelstvo obce může svěřit řízení obecní policie i jinému členovi zastupitelstva. Plnění některých úkolů při řízení obecní policie může být svěřeno strážníkovi, pokud ho tím pověří rada obce. Pokud sousední obce nemají zřízenou obecní policii, mohou uzavřít veřejnoprávní smlouvu s obcí, která obecní policii zřízenou má. Pro uzavření této smlouvy je důležité, aby se obce nacházely ve stejném kraji. Tuto smlouvu uzavírají zejména sousední obce s malým počtem obyvatel (většinou se jedná o obce I. stupně), kterým se nevyplatí zřizovat obecní policii ve své obci. Obecní policie tedy v těchto sousedních obcích vykonává činnost a úkoly formou denní a noční hlídkové služby. Veřejnoprávní smlouvou je stanovena minimální doba výkonu obecní policie na území sousední obce a zpravidla se tato veřejnoprávní smlouva uzavírá na dobu neurčitou.

---

⁵⁷ Zákon č. 553/1991 Sb., ze dne 1. prosince 1991, o obecní policii. In: *Sbírka zákonů České republiky/Slovenské republiky*. 1991, částka 104, s. 2736-2742. ISSN 1210-0005. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>

⁵⁸ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 18, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

⁵⁹ Zákon č. 553/1991 Sb., ze dne 1. prosince 1991, o obecní policii. In: *Sbírka zákonů České republiky/Slovenské republiky*. 1991, částka 104, s. 2736. ISSN 1210-0005. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>

4 MĚSTO SMEČNO

Smečno je malé historické městečko, které můžeme nalézt ve Středočeském kraji. Město leží v Kladenské tabuli asi 7 km na severozápad od statutárního města Kladna a 6 km na jihozápad od královského města Slaný. Město Smečno se nachází na vyvýšenině, a to v nadmořské výšce od 340 do 375 m. Rozloha města činí 961,55 hektarů.⁶⁰ V roce 2013 žilo ve Smečně 1938 obyvatel. Střed města tvoří rozlehlé náměstí, v jehož horní části se nachází zámek, kostel a sousoší Nejsvětější Trojice. Prostředkem náměstí prochází hlavní silniční tah mezi městy Slaným a Kladnem, který způsobuje vysokou dopravní zatíženost přes centrum města.

Historie města Smečna sahá do hluboké minulosti. Název města je odvozen ze staročeského slova *smejčiti* (což dříve znamenalo mýtní stromů). První zmínka o Smečnu je z roku 1125, pochází od kronikáře Kosmase, který se zmiňuje o vsi Ztibecno, která ležela nedaleko Libušína. Historie města se oficiálně datuje až od roku 1252, kdy je jako majitel poddanské vsi uveden Boleslav ze Smečna. Mezi lety 1416 až 1418 prodává Prokop ze Smečna Markvartu z Martinic nejprve dolní část vsi a následně i její zbytek s původní tvrzí. S rodem Martiniců se spojily dějiny Smečna po dalších pět století až do roku 1918. Bořítovi synové Hynek a Volf získali v roce 1510 u krále Vladislava Jagelonského povýšení ze vsi na městečko. Za dalších pět let v roce 1515 získali pro Smečno statut poddanské město. Povýšením na město získalo Smečno právo na svobodné provozování řemesel, právo trhů a mělo i hrdelní pravomoc. V této době získala dolní část města nový název Muncifaj (z latinského *Mons fagi* = Buková hora), který používala až do roku 1882 než se obě části města znovu sloučily dohromady. Od svého povýšení na město z roku 1515 si Smečno až do současnosti udrželo charakter venkovského města a nikdy už nekleslo znovu na úroveň vsi. V novodobé historii znovu Smečno získalo oprávnění používat statut města v roce 1992.⁶¹

---

⁶⁰ FOŘTOVÁ, V. *Karta města Smečna*. [online]. © 2007-2014 [cit. 2014-01-23]. Dostupné z: <http://www.smecno-mesto.cz/index.asp>

⁶¹ FOŘTOVÁ, V. *Karta města Smečna*. [online]. © 2007-2014 [cit. 2014-01-23]. Dostupné z: <http://www.smecno-mesto.cz/index.asp>

Pro velké množství dochovaných historických památek na území města bylo Smečno prohlášeno za památkovou zónu. Mezi **nejvýznamnější památky** patří zámek Clam-Martiničů, skulptury Samsona a Herkulese, sochy Pomona, Flora, svatého Donáta, svatého Jiří, svatého Jana Nepomuckého, Salla terrena (pavilon, který nyní slouží jako denní stacionář), děkanská budova, sýpka ze 17. století (nyní se v sýpce nachází muzeum dělostřelectva), kostel Nejsvětější Trojice, kde se nacházejí nejstarší varhany ve střední Evropě, Sousoší Nejsvětější Trojice a hrobka Clam-Martiničů.

Významnými osobnostmi v historii města jsou Jaroslav Bořita z Martinic (královský místodržící v Čechách), Jindřich Clam-Martinič (politik 19. století), Zdeněk Liška (hudební skladatel), Ferdinand Hanuš Herink (malíř krajinář), František Antonín Mensi (katolický kněz, skladatel, hudební pedagog) a Josef Božek, který je znám jako český konstruktér a mechanik, jenž zkonstruoval první parovůz v českých zemích.⁶²

4.1 Klasifikace obce, občané, názvy ulic a symboly města Smečna

Podle klasifikace obcí je Smečno udělen statut města (městského úřadu), i když nesplňuje jednu ze zákonných podmínek, tj. minimální počet obyvatel 3 000. Město mělo ke konci roku 2013 pouze 1 938 obyvatel. Městem je tedy z toho důvodu, že před 17. květnem 1954 bylo Smečno městem, a podle zákona o obcích⁶³ mohlo znovu požádat Předsedu poslanecké sněmovny o udělení statutu města. Tento statut města byl Smečno znovu udělen roku 1992⁶⁴. Počet obyvatel, kteří mají trvalé bydliště na území města, je 1 938 obyvatel. Z toho bylo 928 mužů a 1 010 žen. V produktivním věku od 15 do 64 let bylo ve městě 1 266 obyvatel. Průměrný věk obyvatel tohoto města je 42,4 v roce 2013.⁶⁵ Počet občanů, kteří dosáhli potřebného věku 18 let, aby se mohli zúčastnit voleb do zastupitelstva, bylo ve městě 1 478 obyvatel k roku 2013. Město Smečno zatím nevyužilo možnosti někomu udělit čestné občanství.

---

⁶² FOŘTOVÁ, V. *Karta města Smečna*. [online]. © 2007-2014 [cit. 2014-01-25]. Dostupné z: <http://www.smečno-mesto.cz/index.asp>

⁶³ Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, s. 2, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

⁶⁴ 969 Usnesení České národní rady z 96. schůze 4. Června 1992. Dostupné z: <http://www.psp.cz/eknih/1990cnr/predsedn/usneseni/ue969.htm>

⁶⁵ ČESKÝ STATISTIKÝ ÚŘAD. *Velikostní skupiny obcí podle krajů, obcí – počet obyvatel a Středočeský kraj*. [online]. © 29. 12. 2013 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3D002EB5D5/\\$File/130213014.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3D002EB5D5/$File/130213014.pdf)

Město Smečno je tvořeno jedním katastrálním územím a jeho rozloha činí kolem 9,62 km². Názvy ulic ve městě vycházejí zejména z okolních vesnic, ze jmen spisovatelů, prezidentů a z místního uspořádání. Počet ulic ve Smečně je 21 a jejich výčet je následující: Havlíčkova, Hrdlívková, Jiráskova, Krátká, K Rybníku, Na Bambouze, Přelická, Slánská, U Zámku, V Uličkách, Zahradní, Zborovská, 5. května, Kačická, Komenského, Náměstí T.G.M, Padlých hrdinů, Svinařovská, Školská, Třebichovická a Svatopluka Čecha. Ke konci roku 2013 mělo město Smečno vydáno 564 popisných čísel.

Město Smečno má také svůj znak (erb) a vlajku (prapor). Znak města Smečna vychází z původního erbu hraběcího rodu Martiniců. Na tomto znaku města dominují na červeném podkladu dva stříbrní lvi se zlatými korunami na hlavách, kteří stojí proti sobě a drží stříbrné listy leknínu (lekna) spojené v jeden kořen. Město je také od roku 2008 vlastníkem městské vlajky, kterou převzala starostka města Smečna Mgr. Pavla Štrobachová MPA z rukou předsedy Poslanecké sněmovny Miloslava Vlčka. Při tvorbě této vlajky se vycházelo z historie města a z erbu Martiniců. Barvy na vlajku města byly použity stejné jako na erb (znak města), tedy hlavně stříbrná a červená. Stříbrnou barvou na vlajce jsou vyobrazeny stříbrné listy leknínu (lekna) spojené do tvaru srdce na červeném podkladu vlajky.

4.2 Samostatná a přenesená působnost a orgány města Smečna

V samostatné působnosti město hospodařilo v roce 2012 na straně příjmů s částkou 22 298 040 Kč a na straně výdajů 19 871 540 Kč. Přebytek města Smečna byl ve výši 2 426 500 Kč a přebytek na obyvatele činil 1 257,25 Kč.⁶⁶ Přezkoumání hospodaření města Smečna provádí Středočeský krajský úřad.

Město se snaží ukládat pokuty v méně závažných případech v co nejmenším počtu. Snaží se to vyřešit zejména domluvou nebo napomenutím za pomoci Městské policie Smečno. Městská policie byla zřízena ve městě v roce 2008.

---

⁶⁶ ROZPOCETOBCE. *Smečno*. [online]. [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/532835-smecno?zobrazeni=celkem>

V současnosti se město připravuje na volby do zastupitelstev obcí na základě zvláštního zákona.⁶⁷ Tyto volby se budou konat v druhé polovině roku 2014.

V přenesené působnosti je město Smečno zákonem o obcích definováno jako obec I. stupně. Mělo by tedy vykonávat přenesenou působnost pouze v základním rozsahu, ale ve skutečnosti město funguje spíše na rozmezí obce s běžným obecním úřadem a obce s pověřeným obecním úřadem, protože jí je svěřen úřad matriční.⁶⁸ Tento matriční úřad zajišťuje matriku i pro sousední svěřené obce (Ledce, Přelíc a Hrdlív), a to v rámci výkonu státní správy. Dříve město Smečno zajišťovalo jako středisková obec matriku pro sedm svěřených obcí. Těmito svěřenými obcemi byly Třebichovice, Svinařov, Ledce, Přelíc, Hradečno, Nová Ves a Hrdlív.

Orgány města Smečna jsou tvořeny zastupitelstvem, radou města, starostkou, místostarostou a zvláštním orgánem města. Zvláštním orgánem města Smečna je městská policie.

Zastupitelstvo města Smečna je složeno z patnácti členů. V posledním volebním období se vzdal zastupitelského mandátu jeden člen zastupitelstva. Zastupitelstvo se schází v posledních letech průměrně šestkrát za rok. Zájem veřejnosti (občanů obce) o zasedání zastupitelstva je velice malý, navštěvují ho občané obce zejména tehdy, pokud se jedná výhradně o jejich bezprostřední zájem. Pravidelnými účastníky na zasedání zastupitelstva města Smečna bývají pouze tři občané obce. Zastupitelstvo města má zřízen také povinný finanční výbor, který se skládá ze tří členů a v čele stojí předsedkyně. Dále kontrolní výbor, který je také tříčlenný a v jeho čele taktéž stojí předsedkyně. Osadní výbor a výbor pro národnostní menšiny v tomto městě zřízen není.

Rada města Smečna je složena z 5 členů. Za poslední volební období nebyl nikdo z rady odvolán. Rada se schází pravidelně, a to minimálně dvakrát do měsíce. Rada města zřídila dvě komise. První komisí je Kulturní komise města Smečna, která se skládá z 9 členů a v jejím čele stojí předsedkyně. Druhou komisí je tzv. poradní komise Technicko-stavební, která se skládá z 3 členů a v jejím čele stojí předseda.

---

⁶⁷ Zákon č. 491/2001 Sb., ze dne 6. prosince 2001, o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 178, s. 11002-11024. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-491>

⁶⁸ Zákon č. 301/2000 Sb., ze dne 2. srpna, o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 85, s. 4107. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-301>

Současná starostka města Smečna je pro výkon své funkce uvolněným členem zastupitelstva již od roku 2006. Funkci starostky města vykonává tedy již osmým rokem. Ve městě Smečně je zřízena také funkce místostarosty, ale místostarosta není uvolněným členem zastupitelstva.

Jednu z nejdůležitějších a časově nejnáročnějších činností, která je vykonávána starostkou města Smečna v přenesené působnosti, je tzv. péče o osoby se zdravotním postižením. Tato činnost je upravena zvláštním zákonem o sociálních službách.⁶⁹ V této přenesené působnosti starostka města pečuje a stará se o potřeby 60 osob s mentálním nebo kombinovaným postižením, a to v různých věkových kategoriích. Tito občané jsou umístěni ve smečenském zámku, kde je zřízen domov pro osoby se zdravotním postižením. Starostka města Smečna se stará těmto osobám zejména o finanční prostředky, o dědictví, zařizuje rehabilitace, dává souhlas s hospitalizací a s léčebnými zákroky, vyřizuje různé průkazy jako občanský průkaz, průkaz ZTP/P apod. Jelikož péče o tyto osoby se zdravotním postižením je časově velmi náročná, bylo by vhodným řešením vytvořit na městském úřadě Smečno sociální odbor nebo oslovit zastupitele, který by se dobrovolně touto přenesenou působností zabýval.

Městský úřad je tvořen starostkou a místostarostou a zaměstnanci městského úřadu a sídlí na adrese Náměstí T.G.M 12, 273 05 Smečno. V čele městského úřadu stojí starostka města. Ve městě není zřízena funkce tajemníka, proto všechny úkoly, které by měl plnit tajemník, vykonává starostka města. Dále je městský úřad tvořen zaměstnanci (úředníky) městského úřadu, kteří vykonávají statní správu a také samosprávu. Počet těchto stálých zaměstnanců na městském úřadu Smečno je stanoven na 3 úředníky. Městský úřad je rozčleněn na dva základní odbory.

Prvním odborem je odbor matriky, který je tvořen jedním zaměstnancem. Hlavní činností matrikářky ve městě Smečně je zabývat se narozením, úmrtím, manželstvím, změnami jmen a příjmení, určováním otcovství, vedením matriční knihy atd. Dále vede evidenci (obyvatel, popisných čísel, ulic), zabývá se správními poplatky, poplatky CzechPoint, katastrem nemovitostí, bodovým hodnocením řidičů, vidimací a legalizací, provádí zápisy na zasedání zastupitelstva a veškerou agendu voleb.

---

⁶⁹ Zákon č. 108/2006 Sb., ze dne 14. března 2006, o sociálních službách. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 37, s. 1258. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

Druhým odborem je Pokladna a správa poplatků i tento odbor má jednoho zaměstnance. Úřednice se stará o výběr místních poplatků (svoz komunálního odpadu na osobu 500 Kč, poplatek za jednoho psa 120 Kč, poplatek na hrob 100 Kč vše za rok, stočné 60 Kč na osobu na měsíc), vybírá nájemné za městské byty, zabývá se podatelnou (tedy příjmem a výdejem pošty). Dalším zaměstnancem městského úřadu je účetní, která se stará např. o inventarizaci majetku, odpisy majetku a další činnosti dle zákona o účetnictví.

O činnostech, které vykonává vedení města, jsou občané města Smečna informováni prostřednictvím úřední desky a elektronické úřední desky. Dále mohou nalézt potřebné informace na internetových stránkách města, v měsíčníku Smečenské ozvěny, (který je roznášen každý měsíc do každého domu ve městě) nebo mohou přímo navštívit zasedání zastupitelstva města Smečno (jež se koná většinou šestkrát do roka).

Město Smečno je také zřizovatelem mateřské a základní školy. Mateřská škola prošla kompletní rekonstrukcí a nyní má kapacitu kolem 110 míst. Město Smečno dále zajišťuje základní vzdělávání v rozsahu od první do deváté třídy. Ke vzdělávání slouží ve městě Smečně tři objekty základní školy. Celková kapacita školy je 400 míst. Město je zřizovatelem víceúčelového hřiště s umělým povrchem, které je mimo školní výuku dostupné i veřejnosti.

Dalšími organizacemi zřízenými městem jsou školní jídelna a sbor dobrovolných hasičů. Ve městě se také nachází Domov Pod Lipami, který poskytuje sociální služby. Tato sociální instituce se skládá z domova pro osoby se zdravotním postižením, (která je umístěna ve smečenském zámku z 15. století) z domova pro seniory, z chráněného bydlení, a z denního a týdenního stacionáře pro seniory.

Město je ve velké míře plynofikováno a je vybaveno vlastní čističkou odpadních vod. Asi nejvýznamnější událostí v roce je červencová Anenská pouť, která se koná vždy od pátku do neděle před svátkem svaté Anny. Tato pouť je vždy hojně navštěvována.

Zvláštním orgánem ve městě Smečně je městská policie. Městská policie zajišťuje bezpečnost obce, řeší vzniklé problémy a snaží se jim předcházet. Městská policie byla ve městě zřízena obecně závaznou vyhláškou k 1. říjnu 2008. Předtím mělo město Smečno uzavřeno veřejnoprávní smlouvu s královským městem Slaný, které se do té doby staralo o bezpečnost ve městě. Řízení městské policie ve Smečně je svěřeno

starostce města. V současnosti městská policie disponuje dvěma strážníky, jedním služebním automobilem a radarem na měření rychlosti.

Nejčastějšími přestupky, které jsou spáchány na území města, jsou dopravní přestupky, a to zejména z důvodu, že prostředkem náměstí vede hlavní silniční tepna mezi Kladnem a Slaným. Ve městě tedy dochází k vysoké dopravní zatíženosti a neukáznění řidiči často nerespektují a porušují dopravní předpisy (překročení rychlosti v obci, špatné parkování, atd.). Tyto dopravní přestupky následně řeší městská policie ve spolupráci se státní policií. Vedlejšími efekty vysokého dopravního zatížení ve městě je nadměrná hlučnost, zhoršení životního prostředí, devastování silniční komunikace č. II/236 (výtluky, rozpad krytu vozovky, utržení krajnice apod.). Tento problém vysokého dopravního zatížení centra Smečna by mohl vyřešit silniční obchvat kolem města.

Dalším problémem ve městě, se kterým se potýkala městská policie, bylo množství spáchaných přestupků proti pořádku, kterých se dopouštěla zejména mládež ve věku od třinácti do osmnácti let (např. popíjení alkoholu na veřejných prostranstvích, gamblerství, ničení městského majetku apod.).

Město Smečno zastoupené starostkou uzavřelo veřejnoprávní smlouvu s obcí Svinařov zastoupené starostou. Předmětem smlouvy je, že Smečno jako zřizovatel městské policie, se zavazuje na území obce Svinařov vykonávat úkoly stanovené zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů a dle zvláštních zákonů, které k výkonu určitých úkolů a činností obecní policii opravňují. Obec Smečno na základě této smlouvy zmocnila městskou policii vykonávat úkoly a činnost obecní policie na území obce Svinařov, a to formou denní a noční hlídkové služby podle měsíčního plánu služeb. Minimální celková měsíční doba výkonu služby Městské policie Smečno na území obce Svinařov je stanovena na 10 hodin, a to zpravidla dvoučlennou hlídkou. Tato veřejnoprávní smlouva byla uzavřena na dobu neurčitou.⁷⁰

---

⁷⁰ MĚSTO SMEČNO, *Veřejnoprávní smlouva Smečno-Svinařov v souladu s § 3a z.č. 553/1991 Sb.* [online]. © 2009-2014 [cit. 2014-01-25]. Dostupné z: <http://www.smecno-mesto.cz/verejnopravni-smlouva-smecno-svinarov-v-souladu-s-3a-z-c-553-1991-sb/d-1335/p1=1396>

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce byla analýza zákona o obcích se zaměřením na konkrétní město. K tomuto účelu bylo vybráno město Smečno s 1 938 obyvateli, které se nachází ve Středočeském kraji blízko statutárního města Kladna.

V první části práce je obecně popsán zákon o obcích č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Jsou zde vysvětleny základní pojmy v oblasti zákona o obcích jako postavení obce, obec, občané obce, názvy obcí a ulic. Je zde věnována pozornost zejména rozdělení a počtu obcí v České republice. Jedná se o obce (vesnice) jejichž počet je 5 439. Dále 602 měst, z toho 25 statutárních měst, hlavní město Praha a 212 městysů k roku 2013. V samostatné působnosti je vysvětleno zejména hospodaření obce, jak se správně starat o majetek obce, o jeho rozvíjení a evidenci. Dále se zabýváme v samostatné působnosti správními delikty, při kterých dochází k porušení jednání nebo k ohrožení společnosti. V přenesené působnosti jsou detailně popsány obce základního typu (obce I. stupně), obce s pověřeným obecním úřadem (obce II. stupně) a obce s rozšířenou působností (obce III. stupně), které vykonávají nejširší přenesenou působnost. V České republice vykonává přenesenou působnost 6 253 obcí, z toho je 393 s pověřeným obecním úřadem a 205 s rozšířenou působností k roku 2013. Jsou zde také popisovány jednotlivé orgány obce, kde je kladen největší důraz na zastupitelstvo, které hraje klíčovou roli a je jedním z nejdůležitějších orgánů obce. Zastupitelstvo jako orgán obce uskutečňuje hlavně samostatnou působnost, musí se pravidelně scházet a povinně zřizuje finanční a kontrolní výbor.

Stěžejní částí bakalářské práce je její druhá část, kde je popsán zákon o obcích na městě Smečně. Celkem složité bylo správně aplikovat příslušné paragrafy na konkrétní obec, v tomto případě na město Smečno (např. v jakém rozsahu obec vykonává přenesenou působnost). Město Smečno je dle zákona o obcích chápáno jako základní obec (obec I. stupně), ale ve skutečnosti město funguje spíše na rozmezí obce s běžným obecním úřadem (obec I. stupně) a obce s pověřeným obecním úřadem (obec II. stupně), protože městu byl svěřen matriční úřad. Smečenský matriční úřad zajišťuje matriku i pro tři okolní svěřené obce.

V této části práce je představeno město Smečno z historického hlediska a díky tomu je zde zodpovězena otázka postavení a klasifikace této obce. Smečno je městem a nikoliv obcí, i když nesplňuje podmínku minimálního počtu obyvatel, a to z toho důvodu, že Smečno bylo městem již před 17. květnem 1954. Dále je zde věnována pozornost občanům obce, celkovému počtu obyvatel, počtu obyvatel v produktivním věku a počtu osob navštěvujících zasedání zastupitelstva. Účast občanů na těchto zasedáních zastupitelstva je zpravidla velice nízká. Město Smečno by uvítalo větší účast občanů obce na zasedání zastupitelstva a s tím spojenou diskuzi např. o problémech města.

Městský úřad Smečno se skládá ze dvou odborů a tří zaměstnanců v čele se starostkou města, která je ve funkci již osmým rokem. Tento městský úřad se dá charakterizovat jako rodinný, protože v něm pracují pouze tři zaměstnanci. Oproti klasickému městskému úřadu každý zaměstnanec vykonává specifickou agendu, např. odbor matriky se nezabývá pouze klasickou agendou matriky, ale i evidencí obyvatel, volbami, vidimací a legalizací atd. Tuto agendu odbor matriky vykonává i pro sousední svěřené obce. Velmi důležitou oblastí přenesené působnosti města Smečna je tzv. péče o osoby se zdravotním postižením. Tuto přenesenou působnost vykonává starostka města, která se stará o 60 osob s mentálním nebo kombinovaným postižením. Tato činnost je však velmi časově náročná a není lehké ji skloubit s funkcí starostky obce. Proto by bylo vhodným řešením oslovit zastupitele, který by se dobrovolně touto přenesenou působností zabýval místo starostky. Podle starostky se ale žádný zastupitel obce v minulosti nechtěl dobrovolně zabývat touto přenesenou působností a není předpoklad, že by v blízké budoucnosti nastala změna. Dalším řešením by mohlo být zřízení sociálního odboru na městském úřadě.

V neposlední řadě je nutné zmínit, že město má zřízenou městskou policii, a to od roku 2008. Ihned po zřízení městské policie město Smečno uzavřelo veřejnoprávní smlouvu se sousední obcí Svinařov. Městská policie Smečno zde bude vykonávat a plnit úkoly minimálně 10 hodin měsíčně dle zákona č. 553/1999 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. V současnosti se ve městě vede diskuze o tom, zda je nutné vybudovat silniční obchvat města, protože středem obce vede hlavní silniční tah mezi Kladnem a Slaným, kde je velmi hustý provoz. Díky silničnímu obchvatu by se ve městě snížila hlučnost a ulevilo by se i životnímu prostředí.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

- HAVLAN, Petr. *Majetek obcí a krajů v platné právní úpravě*. 2. vyd. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-708-9.
- HORIZINKOVÁ, E. a V. NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-459-6.
- KADEČKA, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: C. H. Beck, 2003. ISBN 80-717-9794-4.
- KALA, V. PŘIKRYL, J. a J. VRANÝ. *Správa a samospráva obce*. 1. vyd. Praha: ASPI, 1992. ISBN 80-206-0237-2.
- KOUDELKA, Z. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-807-2016-655.
- KOUDELKA, Z. *Obce a kraje: podle reformy veřejné správy v roce 2000*. 2. vyd. Praha: Linde, 2001, ISBN 80-7201-272-X.
- KOUDELKA, Z., ONDRUŠ, R. a P. PRŮCHA. *Zákon o obcích (obecní zřízení) komentář*. 4. vyd. Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-760-7.
- MATRASOVÁ, E. a V. ŠLAUF. *Zákon o obcích (obecní zřízení) včetně prováděcích předpisů s komentářem*. 2. vyd. Praha: Polygon, 2003. ISBN 80-7273-088-6.
- NOVOTNÝ, V. *Územní samospráva České republiky*. 1. vyd. Praha: CEVRO Institut, 2007. ISBN 978-80-86816-22-7.
- SVOBODA, I. a K. SCHELLE. *Základy organizace veřejné správy*. 2. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2007. ISBN 978-808-6575-278.

Seznam použitých internetových zdrojů

- ČESKÝ STATISTIKÝ ÚŘAD. *Velikostní skupiny obcí podle krajů, obcí – počet obcí*. [online]. © 29. 12. 2013 [cit. 2014-02-04]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3D001ECB80/\\$File/130213003.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3D001ECB80/$File/130213003.pdf)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Pověřené obecní úřady*. [online]. © 21. 2. 2013 [cit. 2014-02-04]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/rso.nsf/i/poverene_obecni_urady

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Obce s rozšířenou působností*. [online]. © 21. 2. 2013 [cit. 2014-02-04]. Dostupné z:

http://www.czso.cz/csu/rso.nsf/i/obce_s_rozsirenou_pusobnosti

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Velikostní skupiny obcí podle krajů, obcí – počet obyvatel a Středočeský kraj*. [online]. © 29. 12. 2013 [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3D002EB5D5/\\$File/130213014.pdf](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/t/3D002EB5D5/$File/130213014.pdf)

FOŘTOVÁ, V. *Karta města Smečno*. [online]. © 2007-2014 [cit. 2014-01-25]. Dostupné z: <http://www.smecno-mesto.cz/index.asp>

MĚSTO SMEČNO, *Veřejnoprávní smlouva Smečno-Svinařov v souladu s § 3a z.č. 553/1991 Sb.* [online]. © 2009-2014 [cit. 2014-01-25]. Dostupné z: <http://www.smecno-mesto.cz/verejnopravni-smlouva-smecno-svinarov-v-souladu-s-3a-z-c-553-1991-sb/d-1335/p1=1396>

ROZPOCETOBCE. *Smečno*. [online]. [cit. 2014-02-05]. Dostupné z: <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/532835-smecno?zobrazeni=celkem>

Seznam ostatních zdrojů

Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení). In: *Program Codexis*, 2000, identifikační č. a dostupnost nejsou uvedeny.

Zákon č. 491/2001 Sb., ze dne 6. prosince 2001, o volbách do zastupitelstev v obcích a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 178, ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-491>

Zákon č. 22/2004 Sb., ze dne 11. prosince 2003, o místním referendu a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 7, ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-22>

Zákon č. 222/1999 Sb., ze dne 14. září 1999, o zajišťování obrany České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 76, ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>

Zákon č. 553/1991 Sb., ze dne 1. prosince 1991, o obecní policii. In: *Sbírka zákonů České republiky/ Slovenské republiky*. 1991, částka 104, ISSN 1210-0005. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-553>

Zákon č. 500/2004 Sb., ze dne 24. června 2004, správní řád. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, částka 174, ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-500>

Zákon č.314/2002 Sb., ze dne 13. června 2002, o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 114, ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-314>

Zákon č. 106/1999 Sb., ze dne 11. května 1999, o svobodném přístupu k informacím. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 39, ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>

Zákon č. 312/2002 Sb., ze dne 13. června 2002, o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2002, částka 114, ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-312>

Zákon č. 262/2006 Sb., ze dne 21. dubna 2006, zákoník práce. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 84, ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>

Zákon č. 200/1990 Sb., ze dne 17. května 1990, o přestupcích. In: *Sbírka zákonů České republiky /Slovenské republiky*. 1990, částka 35, ISSN 1210-0005. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>

Zákon č. 254/2001 Sb., ze dne 28. června 2001, o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 98, ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-254>

Zákon č. 359/1999 Sb., ze dne 9. prosince, o sociálně-právní ochraně dětí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 111, ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-359>

Zákon č. 240/2000 Sb., ze dne 28. června, o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 73, ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-240>

Zákon č. 301/2000 Sb., ze dne 2. srpna, o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 85, ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-301>

Zákon č. 108/2006 Sb., ze dne 14. března 2006, o sociálních službách. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 37, ISSN 1211-1244. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

969 Usnesení České národní rady z 96. schůze 4. Června 1992. Dostupné z: <http://www.psp.cz/eknih/1990cnr/predsedn/usneseni/ue969.htm>

SEZNAM PŘÍLOH

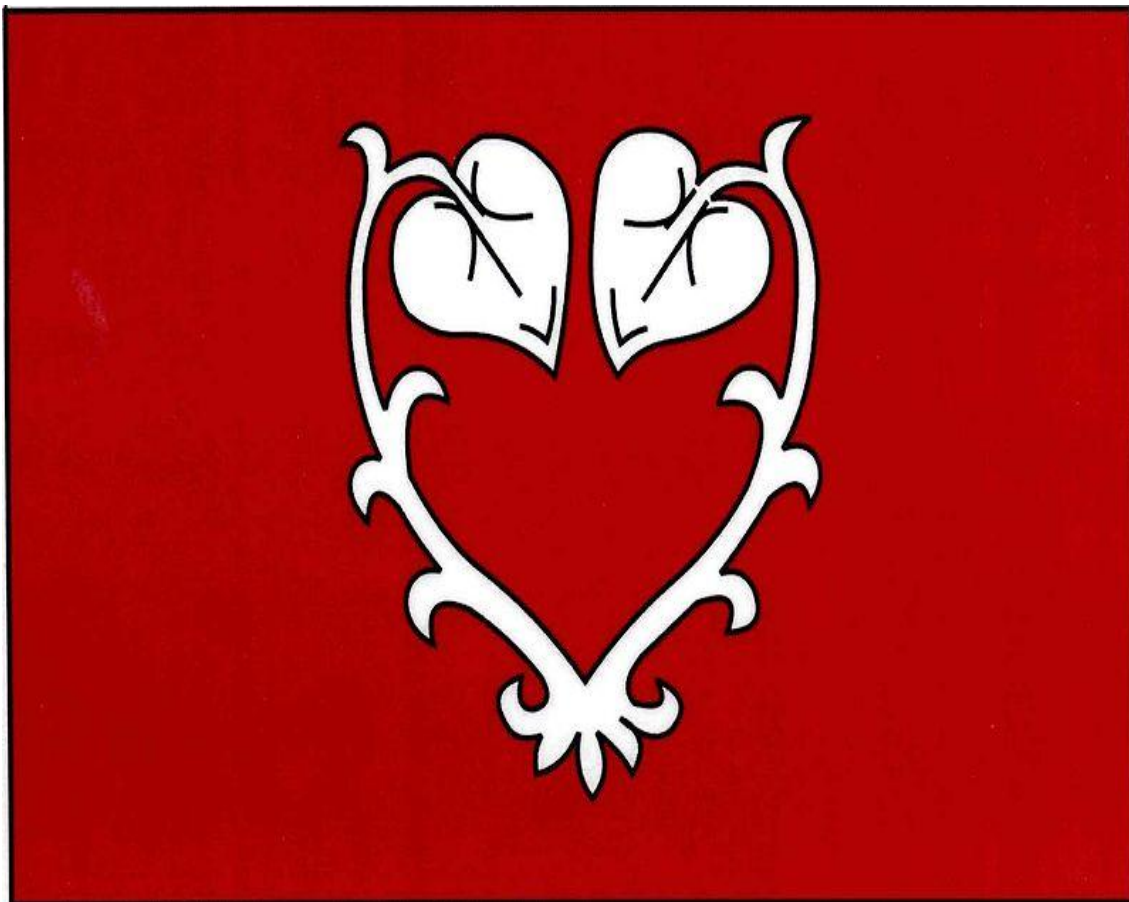
Příloha A – Znak města Smečna	I
Příloha B – Vlajka města Smečna	II
Příloha C – Pozvánka na veřejné zasedání zastupitelstva	III

PŘÍLOHY

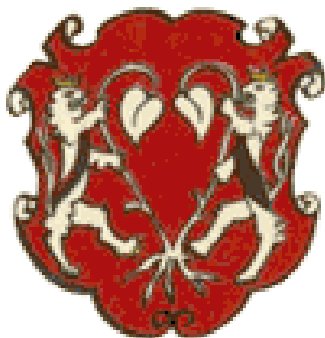
Příloha A – Znak města Smečna

Příloha B – Vlajka města Smečna

Příloha C – Pozvánka na veřejné zasedání zastupitelstva

Starostka města Smečna svolává na den **10.2.2014 od 18 hod**

VEŘEJNÉ ZASEDÁNÍ MĚSTSKÉHO **ZASTUPITELSTVA**

Program:

1. Zahájení
2. Prodej pozemku parc. č. 454/2 v k. ú. Smečno
3. Smlouva o výpůjčce pozemků ke stavbě
4. Organizační zajištění pouti
5. Diskuze
6. Závěr

Zasedání se koná na sále Městského úřadu ve Smečně.

Mgr. Pavla Štrobachová MPA
starostka

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jan Brunner

Obor: Evropská hospodářskosprávní studia

Forma studia: Denní

Název práce: Zákon o obcích v mezích města Smečna

Rok: 2013/2014

Počet stran textu bez příloh: 45

Celkový počet stran příloh: 3

Počet titulů českých použitých zdrojů: 10

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 7

Počet ostatních zdrojů: 17

Vedoucí práce: JUDr. Aleš Zpěvák